

ЗАКОН ЗА ИЗБИРАНЕ НА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ¹

I. ОСНОВНИ РАЗПОРЕДБИ

Субект на закона

Чл. 1.

Този закон урежда избора и прекратяването на мандата на народните представители (наричани по-нататък: народни представители).

Народното събрание има 250 народни представители, които се избират за четири години.

Основни принципи на изборите за народни представители

Чл. 2.

Гражданите избират народни представители на основата на общо и равно избирателно право.

Изборите на народни представители са свободни и преки, а гласуването е тайно и лично.

Избирателно право

Чл. 3.

Правото да избира народни представители и да бъде избран за народен представител има пълнолетен гражданин на Република Сърбия, който не е с разширени родителски права, тоест който не е напълно лишен от дееспособност.

Лице, частично лишено от дееспособност, може да избира народни представители и да бъде избрано за народен представител, ако с решение за частично лишаване от дееспособност съдът не е установил, че не е в състояние да упражнява избирателното си право.

Свобода на гласуването

Чл. 4.

Избирателят е свободен да реши дали да гласува и как да гласува.

Никой няма право да възпрепятства или принуждава избирателя да гласува, да му търси отговорност за гласуването или негласуването, както и да иска от него да декларира за кого е гласувал или защо не е гласувал.

Равно избирателно право и пропорционална избирателна система

Чл. 5.

Избирателят има само един глас.

Гласува се за изборната листа на кандидатите за народни представители (наричана по-нататък: избирателна листа).

¹ „Официален вестник на Република Сърбия“, не. 14/22

Народните представители се избират в Република Сърбия като една избирателна единица.

Мандатите на народните представители се разпределят по избирателните листи пропорционално на броя на получените гласове, а броят на мандатите, принадлежащи на избирателните листи, се определя по системата на най-високия коефициент.

Спечелените от избирателната листа депутатски мандати се присъждат на кандидатите за народни представители според реда им в избирателната листа.

Известие за изборите

Чл. 6.

Чрез обществените медии гражданите имат право да бъдат информирани за предизборните програми и дейността на подателите на избирателните листи, както и за кандидатите за народни представители в съответствие с нормативната уредба, регулираща обществените медийни услуги и електронните медии.

По време на предизборната кампания доставчикът на медийна услуга е длъжен да осигури представителство без дискриминация на подателите на обявените изборни листи и кандидатите за народни представители, съгласно нормативната уредба, регулираща обществените медийни услуги и електронните медии.

48 часа преди деня на гласуването и в деня на гласуването до закриване на избирателните секции, забранява се да се публикуват оценки на изборните резултати в медиите и на публични събрания, публично да се представят кандидатите в изборите за народни представители и техните предизборни програми и избирателите да се канят да гласуват или да не гласуват за определени избирателни листи.

По смисъла на този закон понятието „медия“ означава ежедневници и периодични вестници, услуги на информационни агенции, радио и телевизионни програми и електронни издания на тези медии, както и самостоятелни електронни издания (редакционно оформени интернет страници или интернет портали), които са регистрирани в Регистъра на медиите в съответствие със закона.

II. ОРГАНИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗБОРИТЕ ЗА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

1. Общи правила за органите за провеждане на изборите

Компетентност за провеждане на изборите за народни представители

Чл. 7.

Изборите за народни представители (наричани по-нататък: избори) провеждат Републиканската избирателна комисия, местните избирателни комисии и секционните избирателни комисии.

Общи правила за положението на органите за провеждане на изборите

Чл. 8.

Органите за провеждане на изборите са самостоятелни и независими и работят въз основа на закони и разпоредбите, приети въз основа на закона.

За работата си органите за провеждане на изборите отговарят пред органа, който ги е образувал.

Работата на органа за провеждане на изборите е публична.

В работата на органа за провеждане на изборите не може да участва кандидат за народен представител.

Условията за работа на органите за провеждане на изборите се осигуряват от Народното събрание и общинските, т.е. градските администрации.

Всички държавни и други органи и организации са длъжни да оказват съдействие на органите за провеждане на изборите и да им предоставят необходимите им за работата данни.

Член и заместник-член в органа за провеждане на изборите

Чл. 9.

Органът за произвеждане на избори се състои от председател и други членове на органа за провеждане на изборите и техните заместници.

Едно и също лице може да бъде назначавано повече от един път в органа за провеждане на изборите.

Заместник-членът на органа за провеждане на изборите има същите права и задължения като члена, който замества.

Заместник-членът на органа за провеждане на изборите има право да гласува само когато членът, когото замества, отсъства.

Органът за провеждане на изборите може да упълномощи свой член, т.е. заместник-член, да извършва определени действия, свързани с организирането, подготовката и провеждането на изборите, т.е. гласуването, от името на този орган за провеждане на изборите.

Орган за произвеждането на избори в постоянен и разширен състав

Чл. 10.

Органът за провеждането на изборите работи в постоянен и разширен състав.

Подателят на обявената избирателна листа има право да предлага член и заместник на органа за провеждане на изборите в разширения състав.

Ако Подателят на обявената избирателна листа не предложи член или заместник член на органа за провеждане на изборите в разширения състав в определения от закона срок, органът продължава да работи и взема валидни решения без представителя на този вносител на избирателната листа.

Член или заместник-член на органа за провеждане на изборите в разширен състав има същите права и задължения като члена или заместник-члена в постоянния състав.

Общи правила за номиниране на членове и заместник -членове в органите за провеждане на изборите

Чл 11.

Когато упълномощените лица предлагат членове и заместник-членове в органите за провеждане на изборите, те следва да се съобразяват с балансираното представителство на половете и необходимостта от включване на лица с увреждания в провеждането на изборната процедура.

Предложението за назначаване на член и заместник-член на органа за провеждане на изборите съдържа име и фамилия, единен граждански номер (по-нататък: единен граждански номер), място и адрес по местоживеене, телефонен номер и електронен адрес на предложения член, т.е. заместник-член и наименованието на парламентарната група в Народното събрание (по-нататък: парламентарна група) или друг упълномощен вносител.

Вземане на решения от органите за провеждане на изборите

Чл. 12.

Органът за провеждане на изборите решава с мнозинство от общия брой на гласовете на членовете в постоянния или разширения състав.

Изискване за членство в органа за произвеждането на избори

Чл. 13.

За член и заместник-член на органа за провеждане на изборите може да бъде назначавано само лице, което има избирателно право и не е народен представител, нито кандидат за народен представител.

Прекратяване на длъжността в органа за провеждане на изборите

Чл. 14.

На членът и заместник-члена на органа за провеждане на изборите функцията прекратява по силата на закона, а органът, компетентен за неговото назначаване по длъжност, определя прекратяването на функцията му:

- 1) ако умре;
- 2) ако загуби правото си на глас;
- 3) когато се обявяви избирателна листа, на която кандидата за народен представител;
- 4) ако подателят на избирателната листа, който го е предложил, оттегли избирателната листа;
- 5) ако решението за обявяване на избирателната листа чийто подател го е предложил, бъде отменено;
- 6) ако е осъден на лишаване от свобода най-малко шест месеца с влязло в сила съдебно решение;
- 7) ако е загубил работоспособността си;
- 8) в други случаи, предвидени в закона.

Члена или заместник-члена на органа за провеждане на изборите освобождава от длъжността органа, отговарящ за назначаването му:

- 1) ако подаде писмена оставка;
- 2) ако впоследствие се установи, че не отговаря на особеното условие за назначаване;
- 3) в други случаи, предвидени в този закон.

Когато решението за обявяване на изборите влезе в сила, тогава Републиканската избирателна комисия е компетентна да освободи от длъжността члена и заместник-члена на Републиканската избирателна комисия и на местната избирателна комисия в постоянен състав, като установи, че функцията му е прекратена по силите на закона, както и да

назначи нов член по предложение на упълномощения подател вместо освобождения, т.е. на когото длъжността е прекратена по силата на закона.

Решението на органа за провеждане на изборите не може да бъде оспорвано на основание, че органът не се е произнесъл в определения състав, ако предписаното правно средство за оспорване съставомерността му не е подадено в срок.

Особен случай на прекратяване на длъжността

Чл. 15.

Едно и също лице не може да бъде член на два органа за провеждане на изборите.

Ако едно лице бъде назначено в повече от един орган за провеждане на изборите, по силата на закон се прекратява длъжността му в органа, в който е назначено по-късно.

2. Републиканска избирателна комисия

Специално условие за назначаване на член и заместник-член на Републиканската избирателна комисия

Чл. 16.

За член и заместник-член на Републиканската избирателна комисия може да бъде назначено това лице, което има висше образование в областта на правните науки.

Републиканска избирателна комисия в постоянен състав

Чл. 17.

Постоянният състав на Републиканската избирателна комисия се състои от председател, 16 членове, заместник-председател и 16 заместник-членове, които се назначават от Народното събрание.

Решението за назначаване на постоянния състав на Републиканската избирателна комисия се публикува в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Мандатът на постоянния състав на Републиканската избирателна комисия изтича, когато новото свикване на Народното събрание назначи нов постоянен състав на Републиканската избирателна комисия.

Новото свикване на Народното събрание е длъжно да назначи нов постоянен състав на Републиканската избирателна комисия в шестмесечен срок от датата на конституиране на Народното събрание.

Упълномощен предложител за назначаване на член и заместник-член на Републиканската избирателна комисия в постоянния състав.

Чл. 18.

Членовете и заместник-членовете на Републиканската избирателна комисия в постоянен състав се назначават по предложение на парламентарните групи пропорционално на представителството им в общия брой на народните представители които принадлежат към парламентарните групи.

Нито една парламентарна група не може да предложи повече от половината членове на Републиканската избирателна комисия в постоянния състав.

Парламентарната група, която има повече от половината от общия брой на народните представители, избира председателя, заместник-председателя, седем членове и седем заместник-членове на Републиканската изборителна комисия в постоянния състав, а останалите членове и заместник-членове на Републиканската изборителна комисия в постоянния състав предлагат другите парламентарни групи пропорционално на представителството им в общия брой на народните представители, които принадлежат към парламентарните групи.

Парламентарна група по смисъла на определяне на членове и заместник-членове на Републиканската изборителна комисия в постоянния състав се счита и отделен народен представител или група народни представители, която има по-малко от необходимия брой народни представители за образуването на парламентарна група:

- 1) ако всички тези народни представители са избрани от една и съща изборителна листа;
- 2) ако изборителната листа, в която са избрани, не спечели толкова мандати, колкото са необходими за образуване на парламентарна група;
- 3) ако нито един от тях не е влязъл в някоя парламентарна група;
- 4) ако всички тези народни представители са подписали предложение за назначаване на член или заместник-член на Републиканската изборителна комисия в постоянния състав.

Представяне на полове в постоянния състав на Републиканската изборителна комисия

Чл. 19.

Парламентарната група, която има право да предложи двама души в постоянния състав на Републиканската изборителна комисия, е длъжна да предложи по един член от всеки пол.

Парламентарната група, която има право да предложи три лица в постоянния състав на Републиканската изборителна комисия, е длъжна да предложи двама членове от единия пол и един член от другия пол.

Парламентарната група, която има право да предложи четирима души в постоянния състав на Републиканската изборителна комисия, е длъжна да предложи по двама членове от всеки пол.

Парламентарната група, която има право да предложи пет лица в постоянния състав на Републиканската изборителна комисия, е длъжна да предложи трима членове от единия пол и двама членове от другия пол.

Предложението на парламентарната група, която има право да номинира повече от пет лица в постоянния състав на Републиканската изборителна комисия, трябва да съдържа най-малко 40 на сто от предложените лица от по-слабо представения пол.

Обжалване на решението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисия в постоянния състав

Чл. 20.

Срещу решението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисия в постоянния състав всеки кандидат от обявената изборителна листа, спечелил мандати в настоящото свикване на Народното събрание, и всеки изборител може

да подаде жалба до Административен съд чрез Народното събрание в 7-дневен срок от датата на обнародването му в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Народното събрание е длъжно да предаде жалбата и всички преписки по делото в Административния съд в срок до 24 часа от получаването на жалбата.

Административният съд се произнася по жалбата в седемдневен срок от получаването на жалбата с документите.

Постановеното в производството по обжалване решение има законова сила и срещу него не могат да се предявяват извънредни правни средства за защита, предвидени в закона за административните спорове.

Участници в работата на Републиканската изборителна комисия без право на вземане на решения

Чл. 21.

Участници в работата на Републиканската изборителна комисия без право на вземане на решения са секретарят на Републиканската изборителна комисия, заместник-секретарят на Републиканската изборителна комисия и двама участници, отговарящи за статистиката.

Секретарят и заместник-секретарят на Републиканската изборителна комисия се назначават от Народното събрание по предложение на председателя на Народното събрание измежду служителите в службата на Народното събрание.

Участниците отговарящи за статистиката се назначават от Народното събрание по предложение на републиканския орган, отговарящ за статистиката.

За участник в работата на Републиканската изборителна комисия без право на вземане на решения може да бъде определено само лице, което има изборително право и не е народен представител, нито кандидат за народен представител.

За секретар и заместник-секретар на Републиканската изборителна комисия може да бъде назначено само лице, което има висше образование в областта на правните науки.

Разпоредбите на този закон, които уреждат прекратяването на длъжността в органа за провеждане на изборите, се прилагат и за участниците в работата на Републиканската изборителна комисия без право на вземане на решения.

Републиканската изборителна комисия в разширен състав

Чл. 22.

Членът и заместник-членът на Републиканската изборителна комисия в разширения състав се назначават от Републиканската изборителна комисия по предложение на подателя на обявената изборителна листа, което трябва да бъде подадено не по-късно от седем дни преди деня на гласуването.

Републиканската изборителна комисия е длъжна да се произнесе по предложението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисия в разширен състав в срок до 24 часа от постъпване на предложението.

Решението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисия в разширен състав влиза в сила от деня, следващ деня на приемането му.

Член или заместник-член на Републиканската изборителна комисия в разширения състав, който е освободен или чиято длъжност е прекратена със закон може да бъде

сменен по искане на подателя на обявената изборителна листа, в чието предложение е избран само докато Републиканската изборителна комисиия работи в разширен състав.

Републиканската изборителна комисиия работи в разширен състав до окончателния доклад за изборните резултати.

Възражение срещу решението по предложението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисиия в разширен състав

Чл. 23.

Срещу решението, с което се отхвърля предложението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисиия в разширен състав, подателят може да подаде възражение пред Републиканската изборителна комисиия в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта на Републиканската изборителна комисиия (наричана по-нататък сайт).

Срещу решението за назначаване на член и заместник-член на Републиканската изборителна комисиия в разширения състав подателят на обявената изборителна листа, регистрирана политическа партия и изборител могат да направят възражение пред Републиканската изборителна комисиия в срок до 48 часа от публикуването на това решение в сайта.

Компетентност на Републиканската изборителна комисиия

Чл. 24.

Републиканската изборителна комисиия:

- 1) грижи се за законното провеждане на изборите;
- 2) издава инструкции за извършване на изборните дейности;
- 3) публикува графика за провеждане на изборните дейности;
- 4) определя форми за осъществяване на изборните дейности;
- 5) следи за прилагането и дава становища по прилагането на този закон;
- 6) назначава, освобождава и обявява прекратяване на функциите на член и заместник-член на органа за провеждане на изборите по реда на този закон;
- 7) предписва единни стандарти за изборните материали;
- 8) предоставя изборни материали за провеждане на изборите;
- 9) определя начина за предаване на изборните материали преди и след гласуването;
- 10) определя изборителни секции по реда на този закон;
- 11) се произнася по подадената изборителна листа;
- 12) съставя и издава наръчник за практическо прилагане на правилата за провеждане на гласуването от секционните изборителни комисиии и определяне на резултатите от гласуването в изборителната секция;
- 13) определя начина за наблюдение на изборителната активност;
- 14) определя програми за обучение и провежда обучение на членовете и заместник-членовете на местните изборителни комисиии и секционните изборителни комисиии;
- 15) информира и обучава изборителите за начина на упражняване на изборителното им право, както и другите участници в изборния процес;
- 16) се произнася по възраженията по реда на този закон;
- 17) по-подробно определя начина за подаване на възраженията и разглеждането на възраженията в Републиканската изборителна комисиия;

- 18) определя резултатите от изборите, приема и публикува общия отчет за резултатите от изборите;
- 19) координира и контролира работата на органа за провеждане на изборите;
- 20) определя етичния кодекс на членовете и заместник-членовете на органа за провеждане на изборите;
- 21) представя отчет за проведените избори за Народно събрание;
- 22) изпълнява и други задачи, предвидени в този закон.

При осъществяване на контрол върху работата на местните изборителни комисии Републиканската изборителна комисия е оправомощена служебно да отмени решението на местната изборителна комисия, постановено в противоречие с разпоредбите на този закон.

Републиканската изборителна комисия предписва необходимите образци за представяне на изборителния списък в тридневен срок от деня на влизане в сила на решението за обявяване на изборите.

Републиканската изборителна комисия приема свой правилник.

Инструкциите за извършване на изборните действия и Правилникът за дейността на Републиканската изборителна комисия се публикуват в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Публикуване на решенията на Републиканската изборителна комисия

Чл. 25.

Решенията на Републиканската изборителна комисия се публикуват в сайта незабавно и не по-късно от 24 часа от приключването на заседанието, на което са взети решенията.

Датата и часът на публикуването на решението трябва да бъдат посочени в сайта.

Решенията на Републиканската изборителна комисия се публикуват в „Официалния вестник на Република Сърбия“, когато това е предвидено в закон.

Когато вземе и публикува решение по искането, Републиканската изборителна комисия е длъжна по телефон или по електронна поща да уведоми подателя, че решението по неговото искане е взето и публикувано в сайта.

Ако решението на Републиканската изборителна комисия е взето по искането, подателят може да поиска писмения препис от това решение да му бъде връчен в седалището на Републиканската изборителна комисия или изпратен по пощата.

Времето, в което заявителят е бил уведомен по телефон или по електронната поща, че решението по искането му е взето и публикувано, т.е времето, в което му е връчено писменното копие от решението в централата на Републиканската изборителна комисия или изпратено по пощата, не засяга изчисляването на срока, в който той може да подаде правни средства за защита срещу това решение

Публичност на работата на Републиканската изборителна комисия

Чл. 26.

Работата на Републиканската изборителна комисия е публична.

Публичността на работата на Републиканската изборителна комисия се осигурява от това, че Републиканската изборителна комисия излъчва своите заседания и конференции за медиите чрез сайта и публикува протоколите от заседанията си, осигурява аудио и видео сигнали за обществени информационни медии, дава възможност на

заинтересовани местни, чуждестранни и международни организации и сдружения (наблюдатели) да наблюдават работата ѝ и по друг начин в съответствие със закона и Правилника за дейността на Републиканската изборителна комисия.

3. Местна изборителна комисия **Местна изборителна комисия в постоянен състав**

Чл. 27

Местните изборителни комисии са общинските изборителни комисии, градските изборителни комисии и изборителните комисии на градските общини на град Белград.

Местна изборителна комисия в постоянен състав се назначава по реда на закона за местните избори.

При промяна на съветническите групи след обявяването на изборите, градския парламент, общината или кметството не могат да назначат нова местна изборителна комисия преди края на изборите.

Особен случай на образование на местна изборителна комисия **в постоянен състав**

Чл. 28.

Ако в деня на влизането в сила на решението за насрочване на избори в градския парламент или общината няма местна изборителна комисия, Републиканската изборителна комисия в седемдневен срок от деня на влизането в сила на решението за насрочване на избори, създава местна изборителна комисия в постоянен състав като орган за провеждане на изборите за територията на този град, т.е. община.

Местната изборителна комисия в постоянен състав, сформирана от Републиканската изборителна комисия, има председател, шестима членове и техни заместници, които се назначават по предложение на парламентарните групи пропорционално на представителството им в Народното събрание в деня на влизане в сила на решението за обявяване на избори.

Парламентарната група, която има повече от половина от общия брой народни представители, предлага председател, заместник-председател, двама членове и двама заместник-членове на местната изборителна комисия в постоянния състав, който образува Републиканската изборителна комисия, а останалите членове и заместник-членове на местната изборителна комисия в постоянния състав предлагат другите парламентарни групи пропорционално на представителството им в общия брой на народните представители, които принадлежат към парламентарните групи.

Републиканската изборителна комисия може да възложи на местната изборителна комисия в постоянен състав, определена с нейно решение, компетентност за няколко единици на местно самоуправление, в които няма местни изборителни комисии.

За председател и заместник-председател на изборителната комисия може да бъде назначавано само лице с висше образование в областта на правните науки.

При образуването на постоянна местна изборителна комисия Републиканската изборителна комисия, по предложение на областния ръководител, назначава секретар и заместник-секретар на местната изборителна комисия в постоянен състав, които участват в работата му без право на вземане на решения.

За секретар и заместник-секретар на местната изборителна комисия може да бъде назначено само лице, което има висше образование в областта на правните науки.

**Номиниране на член и заместник-член на
местната изборителна комисия в постоянен състав
Чл 29.**

Парламентарна група в смисъл за определяне на член и заместник-член на местната изборителна комисия в постоянния състав, сформирана от Републиканската изборителна комисия, се счита и отделен народен представител или група народни представители, чийто брой е по-малък от броя на народните представители, необходим за образуване на парламентарната група:

- 1) ако всички тези народни представители са избрани от една и съща изборителна листа;
- 2) ако изборителната листа, в която са избрани, не спечели толкова мандати, колкото са необходими за образуване на парламентарна група;
- 3) ако никой от тях не е членувал в парламентарна група;
- 4) ако всички тези народни представители са подписали предложението за назначаване на член или заместник-член на местната изборителна комисия в постоянния състав.

С цел обучение на местната изборителна комисия в постоянен състав, Републиканската изборителна комисия своевременно предписва и публикува в сайта график на местата, по които парламентарните групи предлагат членове и заместник-членове на тази местна изборителна комисия.

Ако парламентарната група не направи своевременно предложение за назначаване на член или заместник-член на местната изборителна комисия в постоянен състав, Републиканската изборителна комисия назначава лице, предложено от областния ръководител в местната изборителна комисия в постоянен състав.

Когато номинира кандидат за член, заместник-член, секретар и заместник-секретар на местната изборителна комисия, упълномощеният подател при възможност дава предимство на лице, което е преминало обучение за работа в местната изборителна комисия и има опит в провеждането на избори.

**Местна изборителна комисия в разширен състав
Чл. 30.**

Членът и заместник-членът на местната изборителна комисия в разширения състав се назначават от местната изборителна комисия по предложение на подателя на обявената изборителна листа, подадено не по-късно от 7 дни преди деня на гласуването.

Местната изборителна комисия е длъжна да се произнесе по предложението за назначаване на член и заместник-член на местната изборителна комисия в разширения състав в срок до 24 часа от получаване на предложението.

Решението за назначаване на член и заместник-член на местната изборителна комисия в разширения състав влиза в сила от деня след приемането му.

Освободен или прекратен по силата на закон член или заместник на местната изборителна комисия в разширения състав може да бъде сменен по искане на подателя на

обявената изборителна листа, в чието предложение е включен само докато местната изборителна комисия работи в разширен състав.

Местната изборителна комисия работи в разширен състав до окончателното представяне на обобщения отчет за резултатите от гласуването.

Възражение срещу решението по предложение за назначаване на член и заместник-член на местната изборителна комисия в разширения състав

Чл. 31.

Срещу решението, с което се отхвърля предложението за назначаване на член и заместник-член на местната изборителна комисия в разширения състав, подателят може да подаде възражение пред Републиканската изборителна комисия в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта.

Срещу решението за назначаване на член или заместник-член на местната изборителна комисия в разширения състав, подателят на обявената изборителна листа и изборителят могат да подадат възражение пред Републиканската изборителна комисия в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта.

Компетентност на местната изборителна комисия

Чл. 32.

Местна изборителна комисия:

- 1) организира техническа подготовка на изборите;
- 2) назначава, освобождава и обявява прекратяване на функциите на членовете и заместник-членовете на органа за провеждане на изборите по реда на този закон;
- 3) определя изборителни секции по реда на този закон;
- 4) се произнася по искания за отмяна на гласуване в изборителната секция поради нередности при провеждането на гласуването;
- 5) получава изборни материали от Републиканската изборителна комисия и ги предава на секционните изборителни комисии;
- 6) събира изборните материали от секционните изборителни комисии след приключване на гласуването;
- 7) подпомага секционните изборителни комисии при провеждане на гласуването;
- 8) информира Републиканската изборителна комисия за хода на гласуването;
- 9) прави обобщен отчет за резултатите от гласуването от изборителните секции, намиращи се на нейната територия;
- 10) изпълнява и други задачи в съответствие със закона и актите на Републиканската изборителна комисия.

Публикуване и представяне на решенията на местната изборителна комисия

Чл. 33.

Решенията на местната изборителна комисия се публикуват на сайта незабавно и не по-късно от 24 часа от приключването на заседанието, на което са взети решения, по ред, определен от Републиканската изборителна комисия.

Всяко решение, взето във връзка с провеждането на изборите от местната изборителна комисия, трябва незабавно да бъде предадено на Републиканската

избирателна комисия в писмен вид и по електронен път по реда, определен от Републиканската избирателна комисия.

Когато се произнесе и публикува решението по искането, местната избирателна комисия е длъжна да уведоми заявителя по телефона или по електронна поща, че решението по искането му е взето и публикувано в сайта.

Ако решението на местната избирателна комисия е взето по искане, подателът може да поиска писмения препис от това решение да му бъде връчен в седалището на местната избирателна комисия или изпратен по поща.

Времето, в което подателът по телефон или електронна поща е бил уведомен, че решението по искането му е взето и публикувано, т.е. времето, в което му е връчено писменото копие от решението в седалището на местната избирателна комисия или изпратено по пощата, не засяга изчисляването на крайния срок, в който той може да подаде правни средства за защита срещу това решение.

4. Секционна избирателна комисия

Назначаване и продължителност на мандата на члена и заместник-члена на секционната избирателна комисия

Чл. 34.

Членовете и заместник-членовете на секционната избирателна комисия трябва да бъдат назначени не по-късно от десет дни преди деня на гласуването.

Предложението за назначаване на член и заместник-член на секционните избирателни комисии може да се направи не по-късно от 15 дни преди деня на гласуването.

Функцията на член и заместник-член на секционната избирателна комисия започва от деня на обнародването на решението за назначаването им и се прекратява с подаването на изборните материали след гласуването и проверката на протокола от работата на секционната избирателна комисия, както и в други случаи, предвидени в закон.

Секционна избирателна комисия в постоянен състав

Чл. 35.

Секционната избирателна комисия в постоянен състав се състои от председател, двама членове, заместник-председател и двама заместник-членове, определени от местната избирателна комисия по предложение на парламентарните групи.

Процедурата за номиниране на член и заместник-член на постоянния състав на избирателната комисия по-подробно се урежда от Републиканската избирателна комисия.

Когато предлага кандидат за председател и заместник-председател на секционната избирателна комисия, парламентарната група при възможност дава предимство на лице, което е преминало обучение за работа в секционна избирателна комисия и има опит в провеждането на избори.

Критерии за назначаване на секционната избирателна комисия в постоянен състав

Чл. 36.

Броят на председателите, заместник-председателите, членовете и заместник-членовете на всички секционни изборителни комисии в постоянен състав на територията на дадена местна изборителна комисия, която принадлежи към парламентарната група, трябва да бъде пропорционален на нейното представителство в Народното събрание в деня на влизане в сила на решението за обявяване на избори.

Парламентарна група, която към деня на влизане в сила на решението за насрочване на изборите има повече от половина от общия брой на народните представители, предлага председател и двама заместник-членове в едната половина от секционните изборителни комисии, а във втората половина от секционните изборителни комисии предлага заместник-председател, един член и заместник на друг член, а останалите места в секционните изборителни комисии се разпределят на други парламентарни групи пропорционално на представителството им в Народното събрание на деня на влизане в сила на решението за обявяване на изборите.

Нито една парламентарна група не може да номинира председател и заместник-председател на една и съща секционна изборителната комисия.

Въз основа на законоустановените критерии Републиканската изборителна комисия за територията на всяка местна изборителна комисия своевременно предписва и публикува в сайта графика на местата, по които парламентарните групи предлагат членове и заместници на секционните изборителни комисии в постоянен състав.

За парламентарна група по смисъла на номиниране на член на секционна изборителна комисия в постоянен състав се счита народен представител или група народни представители, по-малък от броя на народните представители, необходим за образуване на парламентарната група:

- 1) ако всички тези народни представители са избрани от една и съща изборителна листа;
- 2) ако изборителната листа, в която са избрани, не спечели толкова мандати, колкото са необходими за образуване на парламентарната група;
- 3) ако никой от тях не е членувал в някоя парламентарна група;
- 4) ако всички тези народни представители са подписали предложението за назначаване на член или заместник-член на секционната изборителна комисия в постоянен състав.

Предложение за назначаване на член и заместник-член на секционната изборителната комисия в постоянен състав

Чл. 37.

Предложението за назначаване на член и заместник-член на секционната изборителна комисия в постоянния състав се подава от парламентарната група в местните изборителни комисии по образец, определен от Републиканската изборителна комисия.

Ако парламентарната група своевременно не представи предложение за назначаване на член или заместник-член на секционната изборителна комисия в постоянен състав, местната изборителна комисия назначава лице, предложено от ръководителя на общинската или градската администрация.

При предлагане на член или заместник-член на секционната изборителна комисия в постоянен състав, началникът на общинската или градската администрация при

възможност дава предимство на лице, което е преминало обучение за работа в избирателна комисия и което има опит в провеждането на избори.

Секционни избирателни комисии в постоянен състав в чужбина и в институциите за изпълнение на наказания

Чл. 38.

Члена и заместник-члена на секционната избирателна комисия в постоянен състав в чужбина назначава Републиканската избирателна комисия по предложение на министерството на външните работи за предпочитане измежду избирателите, пребиваващи в чужбина, а председателят на секционната избирателна комисия се назначава сред служителите на дипломатическото и консулското представителство на Република Сърбия в чужбина (наричано по-нататък: дипломатическо-консулско представителство).

Члена и заместник-члена на секционната избирателна комисия в постоянния състав на институцията за изпълнение на наказанията назначава Републиканската избирателна комисия по предложение на компетентното министерство на правосъдието, като никой от тях не може да бъде лице, което работи в това министерство или което гласува в институцията.

Секционна избирателна комисия в разширен състав

Чл. 39.

Члена и заместник-члена на секционната избирателна комисия в разширения състав назначава местната избирателна комисия по предложение на подателя на обявената избирателна листа.

Члена и заместник-члена на секционната избирателна комисия в разширения състав в чужбина и в институциите за изпълнение на наказанията назначава Републиканската избирателна комисия по предложение на заявителя на обявената избирателна листа.

Предложението за назначаване на член и заместник-член на секционната избирателна комисия в разширения състав се прави от подателя на обявената избирателна листа по образец, определен от Републиканската избирателна комисия.

Процедурата за номиниране на член и заместник-член на секционната избирателна комисия в разширения състав по-тясно се регулира от Републиканската избирателна комисия.

Възражение срещу решението за назначаване на член и заместник-член на секционната избирателна комисия

Чл. 40.

Срещу решението, с което се отхвърля предложението за назначаване на член или заместник-член на секционната избирателна комисия, подателят може да подаде възражение пред Републиканската избирателна комисия в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта.

Срещу решението за назначаване на член или заместник-член на секционната избирателна комисия в постоянен състав подателят на обявената избирателна листа,

парламентарната група и избирателят могат да подадат възражение пред Републиканската избирателна комисия в срок до 48 часа от публикуването на това решение в сайта.

Сещу решението за назначаване на член или заместник-член на секционната избирателна комисия в разширен състав подателят на обявената избирателна листа и избирателят могат да подадат възражение пред Републиканската избирателна комисия в срок до 48 часа от публикуването на това решение в сайта.

Смяна на члена на секционната избирателна комисия

Чл. 41.

Член или заместник-член на секционната избирателна комисия в постоянния състав може да бъде сменен по искане на упълномощения подател не по-късно от три дни преди деня на гласуването.

По изключение председателят и заместник-председателят на секционната избирателна комисия могат да бъдат сменени не по-късно от откриването на избирателната секция за гласуване, ако починат, заболяят или загубят избирателното си право.

Решението за смяна на член или заместник-член на секционната избирателна комисия се взема от комисията, която го е назначила в секционната избирателна комисия, или от оправомощен от нея член.

III. ИЗБОРНИ МАТЕРИАЛИ

Общи правила

Чл. 42.

За провеждането на изборите се използват изборни материали, изготвени в съответствие с този закон и указанията на Републиканската избирателна комисия.

Републиканската избирателна комисия предоставя бюлетина, контролен лист за проверка на изправността на избирателната кутия (по-нататък: контролен лист), извлечение от избирателния списък, сборен избирателен списък на кандидатите за народни представители (по-нататък: сборен избирателен списък), протокол за работата на секционната избирателна комисия, избирателна кутия, параван за осигуряване на тайната на гласуването (наричан по-нататък: параван), спрей за маркиране на пръста на избирателя, UV лампа и други материали, необходими за гласуването.

Решението за определяне на цвета на бюлетината и цвета на контролния лист Републиканската избирателна комисия публикува в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Бюлетината и контролният лист не могат да бъдат в един и същи цвят.

Бюлетините и другите изборни материали се отпечатват в печатницата на Публичното дружество „Служебен гласник“ (наричана по-нататък: печатницата).

Бюлетина

Чл. 43.

Бюлетината съдържа:

- 1) наименование на избора и дата на гласуването;
- 2) пореден номер, поставен пред наименованието на избирателната листа;

3) имената на избирателните листи по реда, определен в сборната избирателна листа с името и фамилията на първия кандидат от избирателната листа;

4) забележка, че гласувате само за една избирателна листа, като закръглите поредния номер пред името на тази листа;

5) забележка, че гласуването е тайно, че се гласува зад параван и че след попълването на бюлетината избирателят трябва да я сгъне така, че да не се вижда, че е попълнена, и да я пусне в кутията;

б) отпечатък на печата на Републиканската избирателна комисия.

Използване на езика и писмото

Чл. 44.

Текстът на бюлетината се отпечатва на сръбски език на кирилица.

За общините, т.е. градовете, в които в деня на изборите в официална употреба е и езикът на националното малцинство, текстът на бюлетината се отпечатва на сръбски език, на кирилица, а под този текст, в съща форма и размер на шрифта, се отпечатва текстът на езика и писмото на националното малцинство.

Ако в общината, тоест в града, в деня на обявяването на изборите, в официална употреба са повече от един език на националните малцинства, текстът на езиците на националните малцинства се отпечатва след текста на сръбския език по азбучен ред на името на езика на националното малцинство.

Брой бюлетини

Чл. 45.

Броят на бюлетините за отпечатване трябва да е равен на общия брой на вписаните в избирателния списък избиратели.

Републиканската избирателна комисия с решение, публикувано в „Официалния вестник на Република Сърбия“ определя броя на бюлетините за отпечатване.

Печатане на бюлетини

Чл. 46.

Бюлетините се отпечатват на хартия, защитена с воден знак.

Републиканската избирателна комисия определя формата и външния вид на бюлетината с решение, като образецът на бюлетината е неразделна част от това решение.

Въз основа на заверен образец на бюлетината, печатницата се подготвя за отпечатване на бюлетини.

Първите екземпляри от бюлетините се унищожават докато не бъде отпечатана бюлетина, която отговаря на необходимите графични стандарти.

Първата отпечатана бюлетина, отговаряща на изискваните графични стандарти, се сравнява със заверения образец на бюлетината от председателя на Републиканската избирателна комисия или упълномощено от него лице.

След като установи, че отпечатаният екземпляр на бюлетината отговаря на заверения образец, председателят на Републиканската избирателна комисия или упълномощено от него лице с подписа си одобрява бюлетината да бъде отпечатана в определен брой екземпляри.

**Унищожаване на технически излишните бюлетини и материали за подготовка
за отпечатването на бюлетините**

Чл. 47.

Веднага след приключване на отпечатването, в присъствието на най-малко трима упълномощени членове, т.е. заместник-членове на Републиканската изборителна комисия, назначени по предложение на различни упълномощени податели, всички бюлетини, които са технически излишни, както и всички материали, които са били използвани за подготовка на отпечатването на бюлетини, се унищожават, за което се съставя протокол.

При назначаване на членове, т.е. заместник-членове на Републиканската изборителна комисия, които присъстват на унищожаването на технически излишните бюлетини и на материалите, използвани за подготовката на отпечатването на бюлетините, най-малко един член, т.е. заместник-член на Републиканската изборителна комисия, трябва да бъде представител на опозиционната изборителна листа (изборителна листа, чийто подател не е парламентарна партия, т.е. изборителна листа, чийто кандидат не е част от парламентарното мнозинство към деня на влизане в сила на решението за насрочване на изборите).

Контрол върху отпечатването и доставката на бюлетините

Чл. 48.

Републиканската изборителна комисия контролира отпечатването на бюлетините.

Представителите на подателите на изборителните листи и представителите на местните и чуждестранни наблюдатели имат право да присъстват на отпечатването, преброяването и опаковането на бюлетините и предаването им на Републиканската изборителна комисия, местните изборителни комисии и секционните изборителни комисии преди и след гласуването.

Републиканската изборителна комисия е длъжна своевременно да информира подателите на изборителните листи и местни и чуждестранни наблюдатели за това къде и кога започва отпечатването на бюлетините, къде и кога се подават бюлетините в местните изборителни комисии, както и за това къде и кога се подават бюлетините в секционните изборителни комисии.

**Отнемане на правото на контрол върху отпечатването
и доставката на бюлетините**

Чл. 49.

Представителят на Републиканската изборителна комисия, който е упълномощен да контролира отпечатването на бюлетините, на представителя на обявената изборителна листа и на представителя на местен или чуждестранен наблюдател може да откаже правото да упражнява надзор върху отпечатването на бюлетините, ако пречи на отпечатването и опаковането на бюлетините или не спазва предписаните мерки за защита в печатницата, за което се съставя служебна бележка, която незабавно се предава на Републиканската изборителна комисия.

Представителят на Републиканската изборителна комисия, местната изборителна комисия и секционната изборителна комисия, които са упълномощени да изпълняват задачите по предаване на бюлетините преди и след гласуването, могат да откажат на представителя на обявената изборителна листа и на представителя на местния или

чуждестранен наблюдател правото да наблюдава връчването на бюлетините, ако пречи на връчването на бюлетините, за което се съставя служебна бележка, която незабавно се предава на Републиканската изборителна комисия.

Срещу решението за отказ на представителя на обявената изборителна листа и на представителя на наблюдателя да контролират отпечатването на бюлетините, т.е. да наблюдават връчването на бюлетините, наблюдателят, т.е. подателят на обявената изборителна листа, на чийто представител е отнето правото на надзор или наблюдаване, може да подаде възражение на Републиканската изборителна комисия в срок до 48 часа от момента, в който на представителя е отказано правото на надзор, т.е. на наблюдение.

Изборителна кутия

Чл. 50.

За гласуване на избори се използва прозрачна кутия с подвижен капак, който има отвор за поставяне на бюлетини.

Републиканската изборителна комисия по-подробно определя формата и размерите на изборителната кутия.

Спрей за маркиране на пръста на изборителя

Чл. 51.

Като знак, че изборителят е гласувал, пръстът на изборителя се маркира със спрей от специално неразтворимо UV мастило, видимо на светлината на UV лампа.

Параван

Чл. 52.

Републиканската изборителна комисия определя формата и размерите на параваните и начина на поставянето им в изборителната секция.

Съхранение на изборните материали след приключването на изборите

Чл. 53.

Бюлетините, контролните листове и извлеченията от изборителния списък се съхраняват една година от датата на публикуването на общия отчет за изборните резултати.

Другите изборни материали и документи, свързани с провеждането на изборите, се съхраняват в съответствие с нормативната уредба за съхранение на архивни материали и документални материали.

Право на преглед в изборните материали след приключване на гласуването

Чл. 54.

Представителят на заявителя на обявената изборителна листа и кандидатът за народен представител в петдневен срок от деня на гласуването в служебните помещения на местната изборителна комисия, имат право, да преглеждат изборните материали, включително извлеченията от изборителния списък, протоколите от работата на изборителните комисии и бюлетините.

Преглеждането на изборните материали от изборителните секции в чужбина се извършва в служебните помещения на Републиканската изборителна комисия.

При проверка на изборните материали се забранява снимане, фотографирание и записване на информация за избирателите от извлеченията от избирателния списък, както и копиране на извлеченията от избирателния списък.

Републиканската избирателна комисия по-подробно предписва начина за упражняване на правото на достъп до изборния материал.

Правилата относно упражняването на правото на проверка на представителите на заявителите на обявената избирателна листа и кандидатите за народни представители се прилагат и за искания за проверка на изборни материали, основани на други закони, както и за искания за проверка на изборни материали в съответствие с разпоредбите на този закон, които уреждат контрола на протоколите за работата на секционната избирателна комисия, извършен от членовете на Републиканската избирателна комисия и местната избирателна комисия и контрола на протоколите за работата на секционната избирателна комисия по образец.

Информация за регистрация в извлечението от избирателния списък

Чл. 55.

Избирателят има право да поиска от местната избирателна комисия справка дали в извлечението от избирателния списък е вписано, че е гласувал на изборите.

Републиканската избирателна комисия предоставя информация дали в извлечението от избирателния списък е вписано, че избирателят е гласувал в избирателна секция в чужбина.

Републиканската избирателна комисия предписва начина за упражняване на правото на информация дали е записано, че даден избирател е гласувал.

IV. ИЗБИРАТЕЛНИ СЕКЦИИ

Компетентност за определяне на избирателни секции

Чл. 56.

Местната избирателна комисия определя избирателните секции по предложение на общинската или градската администрация не по-късно от десет дни от деня на влизане в сила на решението за насрочване на изборите.

Републиканската избирателна комисия определя избирателни секции в институциите за изпълнение на наказанията по предложение на Министерството на правосъдието и избирателни секции в чужбина по предложение на Министерството на външните работи не по-късно от 20 дни преди деня на гласуването.

Избирателни секции, в които гласуват лица, които в деня на гласуването служат на военна служба, които са на военно обучение или по време на обучение в части или институции на сръбските въоръжени сили, се определят от Републиканската избирателна комисия по предложение на министерството, отговарящо за поддържането на избирателния списък, който съставя в сътрудничество с общинските, т.е. градските администрации въз основа на данни, предоставени от министерството, отговарящо за отбраната.

Начин на определяне на избирателните секции

Чл. 57.

Избирателната секция е обособена така, че да е достъпна за избирателите и да им позволява да гласуват без затруднения.

Избирателна секция се определя при възможност за гласуване от най-много 2500 и най-малко 100 избиратели.

В изключителни случаи със съгласието на Републиканската избирателна комисия може да се определи избирателна секция за повече от 2500 избиратели, ако няма условия за откриване на повече избирателни секции, т.е. за по-малко от 100 избиратели, ако поради пространствена отдалеченост или неблагоприятно географско положение, жителите на дадено населено място имат затруднения при гласуването в друга избирателна секция.

За всяка избирателна секция се определя номерът на избирателната секция, наименованието на избирателната секция, адресът на избирателната секция и районът, от който избирателите гласуват в тази секция (улица, село, махала, населено място и др.).

Начинът за определяне на избирателните секции по-отблизо се предписва от Републиканската избирателна комисия.

Помещения за гласуване**Чл. 58.**

За избирателни секции се определят помещения в сгради публична собственост, а само по изключение и помещения в сгради частна собственост.

За избирателна секция не може да се определи помещение в религиозна сграда, в сграда собственост на политическа партия или сграда, ползвана от политическа партия, както и в сграда, собственост на кандидат за народен представител или на член на неговото семейство.

Всички обекти, в които има помещения, определени за избирателни секции, независимо дали са публична или частна собственост, се считат за обекти за обществено ползване през периода на гласуването по смисъла на закона, уреждащ придвижването с куче-водач.

V. ХОД НА ИЗБОРНАТА ПРОЦЕДУРА**1. Насрочване на изборите****Компетентност за обявяване на избори****Чл. 59.**

Изборите насрочва президента на републиката.

Решението за свикване на изборите влиза в сила в деня на публикуването му в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Срокове за насрочване на изборите и гласуването**Чл. 60.**

Решението за насрочване на избори се взема 90 дни преди изтичането на четири години от деня на конституирането на Народното събрание.

От деня на насрочването на изборите до деня на гласуването не могат да изтекат по-малко от 45 и повече от 60 дни.

Съдържание на решението за насрочване на изборите

Чл. 61.

С решението за насрочване на изборите се определя денят на гласуването.
За ден за гласуване се определя неработен ден.

2. Подаване на избирателните листи

Подател на избирателната листа

Чл. 62.

Избирателна листа може да бъде подадена от политическа партия, вписана в регистъра на политическите партии (наричана по-нататък: политическа партия), коалиция от политически партии и група граждани.

Избирателната листа не може да бъде подадена от коалиция, състояща се от политическа партия и група граждани.

Политическа партия като подател на избирателна листа

Чл. 63.

Избирателната листа се подава от името на политическа партия от вписан в регистъра на политическите партии представител или упълномощено от него лице.

Пълномощното за подаване на избирателната листа се дава в писмена форма, като подписът върху пълномощното не е необходимо да бъде заверен.

Коалиция от политически партии като подател за избирателна листа

Чл. 64.

Коалиция от политически партии (наричана по-нататък коалиция) се образува най-малко от две политически партии чрез споразумение (наричано по-нататък коалиционно споразумение), сключено под формата на публично заверен (легализиран) документ.

Коалиционното споразумение трябва да съдържа:

- 1) наименование на коалицията;
- 2) твърдение, че коалицията се образува с цел внасяне на избирателна листа за участие в изборите за народни представители;
- 3) наименование на избирателната листа;
- 4) данни за до две лица, упълномощени да представят избирателната листа (име и фамилия, единен граждански номер, място и адрес по местоживеене, телефонен номер и електронен адрес);

5) наименование на политическата партия и данни за лицето, отговорно за финансовата дейност, представянето на отчети, спазването на задълженията, забраните и ограниченията, определени от закона за финансиране на политическите дейности, за счетоводство и връзка с Агенцията за превенция на корупция (име и фамилия, единен граждански номер, място и адрес по местоживеене, телефонен номер и електронен адрес);

- 6) датата на сключване на коалиционното споразумение.

Коалиционното споразумение трябва да бъде сключено и заверено след влизане в сила на решението за насрочване на изборите и преди започване на събирането на подписи на избиратели в подкрепа на избирателната листа.

Група граждани като подател на избирателната листа**Чл. 65.**

Група граждани се образува най-малко от десет избиратели чрез споразумение, сключено под формата на публично заверен (легализиран) документ.

Споразумението за създаване на група граждани трябва да съдържа:

- 1) име на групата граждани;
- 2) твърдение, че групата граждани се образува с цел подаване на избирателна листа за участие в изборите за народни представители;
- 3) име, презиме, единен граждански номер, място и адрес на местоживеене на избирателите, формиращи група граждани;
- 4) наименование на избирателната листа;
- 5) данни най-много за две лица, упълномощени да подадат избирателната листа (име и фамилия, презиме, място и адрес на местоживеене, телефонен номер и имейл адрес);
- 6) данни за лицето, отговорно за финансовата дейност, представянето на отчети, спазването на задълженията, забраните и ограниченията, определени със закона, уреждащ финансирането на политическите дейности, за водене на счетоводството и връзка с Агенцията за предотвратяване на корупцията (име и фамилия, единен граждански номер, населено място и адрес местоживеене, телефонен номер и имейл адрес);
- 7) дата на сключването на споразумението за създаване на група граждани.

Споразумението за образуване на група граждани трябва да бъде сключено и удостоверено след влизането в сила на решението за насрочване на изборите и преди започването на събирането на подписи на избиратели в подкрепа на избирателната листа.

Длъжност на лицето, упълномощено да представя избирателната листа**Чл. 66.**

Подателят на избирателната листа може да упълномощи най-много две лица за подаване на избирателната листа.

Освен ако в акта, с който две лица са упълномощени да подадат избирателната листа, не е предвидено друго, всяко от тях може самостоятелно да извършва действията, за които е упълномощено.

Лицето, което е упълномощено да подаде избирателната листа, може да извършва други действия в изборната процедура от името на подателя на избирателната листа, ако подателят на избирателната листа не е определил друго в акта, който му дава това правомощие.

Отнемане и стесняване на правомощието за подаване на избирателни листи и извършване на други действия в изборната процедура започва да поражда правно действие, когато Републиканската избирателна комисия получи писмено уведомление за това.

Лице, упълномощено да представи избирателната листа, може да прехвърли пълномощното си на друго лице, ако подателят на избирателната листа не е посочил друго в акта за упълномощаване.

Наименование на подателя на избирателната листа**Чл. 67.**

Политическата партия в избирателната листа посочва пълното и/или съкратеното си наименование, с което е вписана в Регистъра на политическите партии, като и името на подателя на листата.

Коалицията в избирателната листа като наименование на подателя на избирателната листа посочва наименованието, определено с коалиционното споразумение, което трябва да започва с думата: Коалиция.

Групата граждани в избирателната листа като име на подателя на избирателната листа посочва името, установено със споразумението за образуване на група граждани, което трябва да започва с думите: Група граждани.

Наименованието на група граждани в никакъв случай не може да съдържа думата „партия“ в нито един падеж.

Наименованието на коалиция или група граждани може да съдържа име и фамилия на физическо лице или наименование на юридическо лице, ако то даде писмено съгласие за това, при което се приема, че физическо лице с подписването на избирателната листа, коалиционното споразумение, споразумението за образуване на група граждани или упълномощаването за сключване на такива споразумения е изразило съгласие името му да се използва и в името на подателя на избирателната листа.

Наименование на избирателната листа

Чл. 68.

В избирателната листа политическата партия посочва наименованието на своята листа, а коалицията и групата граждани в избирателната листа посочват името на листата, определено с коалиционното споразумение, т.е. споразумението за образуване на групата граждани.

Наименованието на избирателната листа може да съдържа и наименование на юридическо лице, ако юридическото лице даде писмено съгласие за това.

Наименованието на избирателната листа, подадена от група граждани, в никакъв случай не може да съдържа думата „партия“ в нито един падеж.

Титуляр на листата

Чл. 69.

Наименованието на избирателната листа може да съдържа име и фамилия на едно или повече физически лица (титуляр на листата), ако те дадат писмено съгласие за това, при което се приема, че с подписването на избирателната листа, пълномощното за подаване на избирателна листа, коалиционното споразумение, споразумението за образуване на група граждани или упълномощаването за сключване на такива споразумения лицето се е съгласило и с факта, че името му се използва в наименованието на избирателната листа.

Наименованието на избирателната листа може да включва името на титуляра на листата, прякор или известен псевдоним.

Наименованието на избирателната листа не може да съдържа имена на исторически или измислени личности.

Титулярят на листата може да бъде или да не е кандидат за народен представител в тази изборна листа.

Титуляр на листата може да бъде и лице, което е кандидат за друг държавен орган, т.е. кандидат или титуляр на листа за избор на орган на автономната покрайнина или местно самоуправление, където по същото време се провеждат избори.

Едно и също лице не може да бъде титуляр на две избирателни листи, както и да бъде титуляр на една избирателна листа и кандидат за народен представител в друга избирателна листа.

Срокът за представяне на избирателна листа и неговото съдържание

Чл. 70.

Избирателната листа се подава директно в Републиканската избирателна комисия в писмен и електронен вид по установения образец не по-късно от 20 дни преди деня на гласуването.

Избирателната листа съдържа името на подателя на избирателната листа, наименованието на избирателната листа, поредния номер на кандидата за народен представител, както и собственото име, фамилията, единен граждански номер, местоживеенето и адресът на пребиваване за всеки кандидат за народен представител - собствено име, фамилия, единен граждански номер, местоживеене и адрес по местоживеене, телефонен номер, електронен адрес и подпис на подателя на избирателната листа.

Ако избирателната листа е внесена от коалиция, в избирателната листа за всеки кандидат за народен представител се посочва пълното или съкратеното наименование на политическата партия, която го е номинирала.

След обявяване на избирателната листа подателят на избирателната листа не може да променя подреждането на кандидатите в избирателната листа.

Документи, които се представят към избирателната листа

Чл. 71.

При подаването на избирателната листа в Републиканската избирателна комисия се представят следните документи:

1) писмено съгласие на всеки кандидат да приеме кандидатурата за народен представител по образец, определен от Републиканската избирателна комисия, който съдържа неговото име, фамилия, единен граждански номер, професия, място и адрес по местоживеене;

2) документ за разчетена лична карта с микроконтролер (чип), т.е. фотокопие на лична карта без микроконтролер за всеки кандидат за народен представител;

3) най-малко 10.000 писмени декларации на избиратели, че подкрепят избирателната листа по образец, определен от Републиканската избирателна комисия, които са заверени преди изтичане на срока за подаване на избирателната листа и съдържат име, фамилия, единен граждански номер, място и адрес на местоживеене на всеки избирател;

4) списък на избирателите, подписали подадените декларации за подкрепа на избирателната листа в електронен вид по образец, определен от Републиканската избирателна комисия, който съдържа фамилията и име на избирателя, неговия единен граждански номер и данни за нотариуса, удостоверил подписа върху изявлението;

5) писмено съгласие на титуляра за използване на личното му име в наименованието на избирателната листа, което съдържа неговото име, фамилия, единен

граждански номер, място и адрес по местоживееене, ако в наименованието на избирателната листа фигурира личното му име и не е подписал друг документ, представен с избирателната листа, подписът на който се счита за даване на съгласие личното му име да бъде използвано в наименованието на избирателната листа;

6) писмено съгласие на юридическото лице за използване на името му в наименованието на избирателната листа, което съдържа наименованието и седалището на юридическото лице, което дава това съгласие;

7) пълномощно за внасяне на избирателна листа от името на политическа партия, ако не е подадена от представител, вписан в регистъра на политическите партии, което е дадено в писмена форма и което съдържа име, фамилия, единен граждански номер, място и адрес на местоживееене на упълномощеното лице;

8) коалиционно споразумение, ако избирателната листа е представена от коалиция;

9) пълномощно за сключване на коалиционно споразумение от името на политическа партия, ако то не е сключено от представител, вписан в регистъра на политическите партии, което е дадено в писмена форма и съдържа име, фамилия, единен граждански номер, населено място и адрес на местоживееене на упълномощеното лице;

10) споразумение за образуване на група граждани, ако избирателната листа е представена от група граждани;

11) писмено съгласие за използване на лично име на физическо лице или наименование на юридическо лице в наименованието на коалицията, т.е. наименованието на група граждани, което съдържа име, фамилия, единен граждански номер, населено място и адрес на физическото лице или наименованието и седалището на юридическото лице, което дава такова съгласие, ако коалицията, т.е. групата граждани съдържа в наименованието си личното име на това физическо лице, т.е. лице и ако това физическо лице не е подписало документ, който се прилага към избирателната листа, подписът на който се счита за даване на съгласие личното му име да се използва в наименованието на коалицията, тоест групата граждани.

Събиране на подписи на избиратели, които подкрепят избирателната листа

Чл. 72.

Един избирател може да подкрепи с подписа си само една избирателна листа.

Изявлението на избирателя, че подкрепя избирателната листа, се заверява от нотариус или в общинската или градската администрация, а в общините или градовете, в които няма нотариуси, изявлението на избирателя, че подкрепя избирателната листа, може да бъде заверено и в основния съд, съдебно звено или приемната на основния съд.

Размерът на таксата за проверка на подписа на избирател, подкрепил избирателната листа, се определя от министерството на правосъдието.

Завереното изявление на избирателя, че подкрепя избирателната листа, е валидно и когато са допуснати грешки при попълване на декларацията, ако може със сигурност да се установи коя избирателна листа е подкрепена и че изявлението е заверено от компетентния орган.

Забранява се събирането на подписи в подкрепа на избирателите по местоработата им или че избирателят по някакъв начин е изложен на натиск да подкрепи избирателната листа с подпис.

Най-късно седем дни преди деня на гласуването за всяка обявена изборителна листа Републиканската изборителна комисия в своя сайт публикува броя на заверените декларации на изборителите, подкрепили с подписа си тази изборителна листа, по органите на местното самоуправление, с данни колко изявления има във всяка единица на местно самоуправление, заверени поотделно от всеки от упълномощените нотариуси (нотариус, общинска или градска администрация или основен съд, съдебно звено или приемната на основния съд).

Представителство на пола в изборителната листа

Чл. 73.

Най-малко 40% от членовете на по-слабо представения пол трябва да присъстват в изборителната листа, така че сред всеки петима кандидати по ред в листата (първи пет места, втори пет места и така нататък до края) трябва да има трима представители от единия и двама от другия пол.

Крайният срок за определяне на изборителната листа

Чл. 74.

Републиканската изборителна комисия е длъжна да се произнесе по изборителната листа в срок до 48 часа от внасянето ѝ.

Обявяване на изборителната листа

Чл. 75.

Републиканската изборителна комисия с решение обнародва своевременна и изрядна изборителна листа, към която са приложени всички предвидени в закона документи и която отговаря на всички предвидени в закона условия за обявяване.

Изборителните листи се обявяват по реда на изпълнение на условията за обявяване.

Отхвърляне на изборителна листа

Чл. 76.

Републиканската изборителна комисия с решение отхвърля несвоевременно подадената изборителна листа, нередовната изборителна листа и изборителната листа, представена от лице, което не е оправомощено по закона да предлага кандидати за народни представители.

За нередовна изборителна листа се счита списък с кандидати за народни представители, който не е представен по установения образец или не съдържа наименование на изборителната листа или име на подателя на изборителната листа или определени данни за кандидатите за народни представители.

Отказ за обявяване на изборителна листа

Чл. 77.

Републиканската изборителна комисия с решение отказва обявяването на изборителната листа, ако за народен представител е предложено лице без право на глас, което е кандидат за народен представител в предварително обявена изборителна листа или което е титуляр в предварително обявена изборителна листа, ако законовите правила

относно представителството на пола в избирателната листа не са били спазени и ако името на кандидата в избирателната листа и името на избирателната листа не са били определени в съответствие със закона.

Премахване на недостатъци

Чл. 78.

Ако подателят на избирателната листа не е приложил цялата документация, която се представя с избирателната листа и ако съществуват други недостатъци за обявяване на избирателната листа, които не са основание за отхвърляне или отказ на избирателната листа, Републиканската избирателна комисия издава заключение, с което нарежда на подателя да отстрани тези недостатъци в срок до 48 часа от публикуването на това заключение в сайта, указва му каква документация трябва да представи, т.е. какво трябва да направи за отстраняване на тези недостатъци и го предупреждава за правните последици, ако не отстрани недостатъците в срока.

Ако заявителят на избирателната листа не представи документацията, т.е. не отстрани нередностите, посочени му от заключението, Републиканската избирателна комисия в срок до 24 часа от изтичане на срока за действие по заключението се произнася с решение, с което отказва обявяването на тази избирателна листа.

Ако заявителят на избирателната листа отстрани всички недостатъци, посочени му в заключението, Републиканската избирателна комисия в срок до 24 часа от отстраняването на непълнотите се произнася с решение за обявяване на тази избирателна листа.

Възражения срещу решенията за избирателните листи

Чл. 79.

Срещу решението за отказ за обявяване на избирателната листа и решението за отхвърляне на избирателна листа подателят на избирателната листа може в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта да подаде възражение до Републиканската избирателна комисия.

Срещу решението за обявяване на избирателната листа, кандидатът за народен представител в тази избирателна листа, лицето, чието име е включено в наименованието на тази избирателна листа, т.е. в името на подателя в тази избирателна листа, политическата партия, подателят на обявената избирателна листа и избирателят могат в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта да подадат възражение до Републиканската избирателна комисия.

Не се допуска възражение срещу заключението, с което се нарежда на жалбоподателя да отстрани недостатъците на избирателната листа, но това заключение може да се обори с възражение срещу решението, с което е постановена избирателната листа.

Право на проверка

Чл. 80.

Подателят на обявената избирателна листа има право в срок до 48 часа от датата на обнародване на сборната избирателна листа да извърши проверка на всички представени избирателни листи и представената с тях документация чрез упълномощеното от него лице.

При проверка на обявените изборителни листи и представената с тях документация се забранява снимане, фотографиране и записване на лични данни.

Правилата за упражняване на правото на проверка на представителя на подателя на обявената изборителна листа се прилагат и за искания за проверка на обявените изборителни листи и представената с тях документация на основание други закони.

Оттегляне на обявената изборителна листа

Чл. 81.

Подателят може да оттегли обявената изборителна листа не по-късно от деня на определяне на сборната изборителна листа.

Обявената изборителна листа, представена от коалиция, може да бъде оттеглена, ако всички партии, сключили коалиционното споразумение, са съгласни с това, освен ако в коалиционното споразумение е предвидено друго.

Обявената изборителна листа, подадена от група граждани, може да бъде оттеглена, ако всички изборители, образували групата граждани, са съгласни с това, освен ако в споразумението за образуване на групата граждани е предвидено друго.

Републиканската изборителна комисия не по-късно от деня на съставянето на сборната изборителна листа констатира с решение, че обявената изборителна листа е оттеглена.

Отпадане на кандидат от обявената изборителна листа

Чл. 82.

Кандидатът за народен представител не може да оттегли кандидатурата си след постановяване на решението за обявяване на изборителната листа.

Ако кандидат за народен представител почине или загуби изборителното си право след постановяване на решението за обявяване на изборителната листа, подателят на изборителната листа не може да предложи нов кандидат, а Републиканската изборителна комисия не по-късно от деня, в който се определя сборната изборителна листа, постановява с решение, че мястото на кандидата в изборителната листа остава празно.

Обявената изборителна листа не може да бъде оспорвана, ако поради смърт или загуба на изборително право е нарушено правилото на закона за представителството на пола в изборителната листа.

Сборна изборителна листа

Чл. 83.

Републиканската изборителна комисия взема решение за определяне на сборна изборителна листа и го публикува в „Официалния вестник на Република Сърбия“ не по-късно от 15 дни преди деня на гласуването.

Сборната изборителна листа съдържа всички изборителни списъци с личните имена на всички кандидати за народни представители и данни за тяхната година на раждане, професия и местожителство.

Поредността на изборителните листи в сборната изборителна листа се определя по реда на тяхното обявяване.

В общината и града, в които езикът на националното малцинство е в официална употреба в деня на изборите, освен сборната изборителна листа, отпечатана на сръбски

език на кирилица, се съставя и сборна избирателна листа на езика и на писмото на националното малцинство в същата форма и размер на шрифта.

Сборната избирателна листа трябва да бъде поставена на видно място в избирателната секция по време на гласуването.

Възражение срещу сборната избирателна листа

Чл. 84.

Подателят на обявената избирателна листа може да подаде възражение до Републиканската избирателна комисия срещу решението за съставяне на сборната избирателна листа в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта.

Валидността на обявената избирателна листа не може да се оспорва с възражение срещу решението за съставяне на сборната избирателна листа.

3. Гласуване в избирателната секция

Избирателна секция, в която избирателят гласува

Чл. 85.

Избирателят гласува в избирателната секция, в която е вписан в извлечението от избирателния списък.

По изключение избирателят може да гласува и извън избирателната секция, в която е вписан в извлечението от избирателния списък в съответствие със закона.

Покана за гласуване

Чл. 86.

Общинската, т.е. градската администрация, не по-късно от пет дни преди деня на гласуването, връчва на избирателя покана за гласуване, която съдържа: деня и часа на гласуването, номера и адреса на избирателната секция и номера, под който избирателят е вписан в извлечението от избирателния списък.

На избирателя, който гласува в чужбина, поканата за гласуване изпраща дипломатическо-консулското представителство.

На избирателя, който гласува в институцията за изпълнение на наказанията, поканата за гласуване изпраща компетентното министерство на правосъдието.

Гласоподавателите, които в деня на гласуването служат на военна служба, на военно обучение или на обучение в части или институции на сръбските въоръжени сили, получават покана за гласуване от министерството, отговарящо за отбраната.

Общи правила за работата на секционната избирателна комисия

Чл. 87.

Секционната избирателна комисия трябва да бъде в избирателната секция един час преди откриването на избирателната секция и докато тече гласуването и определянето на резултатите от гласуването.

Член на секционната избирателната комисия и неговият заместник могат да присъстват в избирателната секция едновременно или да се редуват.

Пълнота и коректност на избирателния материал

Чл. 88.

На секционната изборителна комисия най-късно 24 часа преди деня за гласуването се предоставят необходимия брой бюлетини, контролен лист, изборителна кутия, сборен изборителен списък, образец на протокол за работата на секционната изборителната комисия, образец на протокол за наблюдателите на работата на секционната изборителна комисия, спрей за маркиране на пръста на изборителя, УВ лампа и други материали, необходими за провеждане на гласуването в изборителната секция.

Преди започване на гласуването секционната изборителна комисия установява дали постъпилите изборни материали са пълни и верни.

Действия, когато изборните материали са непълни или неверни

Чл. 89.

Ако постъпилите изборни материали са непълни или неточни, секционната изборителна комисия незабавно уведомява местната изборителна комисия.

При липса на извлечение от изборителния списък, изборителна кутия, контролен лист и други материали, без които не може да се гласува, секционната изборителна комисия не отваря изборителната секция.

Ако получи по-малко бюлетини от броя на изборителите, вписани в извлечението от изборителния списък, секционната изборителна комисия е длъжна да открие изборителна секция.

Секционната изборителна комисия не може да вписва изборители в извлечението от изборителния списък, дори когато прецени, че едно лице е пропуснато поради явна грешка на органа, отговорящ за извлечението от изборителния списък.

Подреждане на изборителната секция

Чл. 90.

Помещението за гласуване трябва да бъде подредено така, че от входа на помещението местата за извършване на изборни дейности да са разположени в следния ред: място, където членът на изборителната комисия борави с UV лампа, място където се установява самоличността на изборителя, място, където се намира извлечението от изборителния списък, място, където членът на изборителната комисия борави със спрея за маркиране на пръста на изборителя, място, където се предават бюлетините, място, където се поставят параваните и място, където се поставя кутията.

Организацията на изборителните секции се извършва от местната изборителна комисия, секционната изборителна комисия и общинската или градската администрация.

Изборителната комисия и министерството на външните работи се грижат за организацията на изборителните секции в чужбина.

Изборителната комисия и министерството на правосъдието се грижат за организацията на изборителните секции в институциите за изпълнение на наказанията.

По-подробни правила за подреждане на помещението за гласуване се определят от Републиканската изборителна комисия.

Продължителност на гласуването в изборителната секция

Чл. 91.

Гласуването продължава непрекъснато от 7.00 до 20.00 часа.

При забавяне на отварянето на избирателната секция или при прекъсване на гласуването за повече от един час, гласуването се удължава с времето, за което е забавено отварянето на избирателната секция, т.е. докато е продължило прекъсването на гласуването.

Избирателната секция се затваря преди 20.00 ч., когато гласуват всички избиратели, вписани в избирателния списък, като резултатите от гласуването в тази секция не могат да бъдат публично обявявани или излагани в секцията преди 20.00 ч.

Републиканската избирателна комисия, като взема предвид разликата в часовите зони, определя началния и крайния час на гласуването в избирателните секции в чужбина, така че да продължи 13 часа и да приключи не по-късно от 20:00 часа според времето в Република Сърбия.

Резултатите от гласуването в избирателните секции в чужбина не могат да бъдат публично обявявани или излагани в избирателните секции преди края на гласуването в Република Сърбия.

Изправност на избирателната кутия

Чл. 92.

Секционната избирателна комисия в присъствието на първ пристигналия в избирателната секция избирател установява, че кутията е правилна и празна и го вписва в контролния лист.

Контролният лист подписва избирателят първ пристигнал в избирателната секция и най-малко един член на секционната избирателна комисия.

В присъствието на първия пристигнал в избирателната секция избирател секционната избирателна комисия вкарва попълнения и подписан контролен лист в кутията, която след това запечатва.

Изправността на избирателната кутия не може да се проверява в присъствието на избирател, за който след проверка с UV лампа е установено, че е гласувал в друга избирателна секция, който не притежава валиден документ за самоличност, който не е вписан в извлечението от избирателния списък и който е член на секционната избирателна комисия в тази избирателна секция.

Гласуване в избирателната секция

Чл. 93.

Секционната избирателна комисия предава бюлетината на избирателя, за когото е установила с UV лампа, че не е гласувал в друга избирателна секция и чиято самоличност е установила чрез преглед на личната му карта или друг подходящ официален документ със снимка и единен граждански номер (нпр паспорт, военна книжка и друг документ в съответствие с указанията на Републиканската избирателна комисия) и който е вписан в извлечението от избирателния списък.

Избирател, при който след проверка с UV лампа са открити следи от UV мастило по пръстите, може да гласува, ако представи за проверка решение, че е член на избирателната комисия.

Когато компетентният член на секционната избирателна комисия закръгли поредния номер, под който е вписан избирателят в извлечението от избирателния списък, и когато избирателят се подпише в извлечението от избирателния списък, секционната

избирателна комисия отбелязва показалеца на дясната ръка, т.е. втория подходящ пръст на ръката със спрей, който остава като маркировка най-малко 24 часа и му връчва една бюлетина.

Избирателят попълва бюлетината зад параван, който се поставя за осигуряване на пълна тайна на вота.

След като попълни бюлетината, избирателят я сгъва така да не се вижда как я е попълнил, и я пуска сгъната в кутията.

Проучване на избирателите

Чл 94.

При връчване на бюлетина на избирателя секционната избирателна комисия е длъжна да го запознае, че може да гласува за една избирателна листа, като закръгли поредния номер пред името на тази избирателна листа, че гласуването е тайно и се извършва зад паравана, и след като попълни бюлетината, избирателят трябва да я сгъне така, че да не се вижда как е попълнена бюлетината и да я пусне в кутията.

Секционната избирателна комисия е длъжна изрично да предупреди избирателя, че гласуването е свободно и че никой няма право да го възпрепятства и принуждава да гласува, да му търси отговорност за това, че е гласувал или не е гласувал, или да иска от него обяснение защо и за кого е гласувал.

Специални гаранции за свободно и тайно гласуване

Чл. 95.

В избирателната секция могат да присъстват толкова гласоподаватели, колкото са параваните.

Секционната избирателна комисия е длъжна да остави подходящо пространство между параваните и да ги постави на подходящо разстояние от членовете на комисията и наблюдателите, така че другите избиратели, членовете на секционната избирателна комисия и наблюдателите не могат да виждат как избирателят попълва бюлетината.

Секционната избирателна комисия е длъжна с особена грижа да следи никой да не се доближава до паравана, докато избирателят попълва бюлетината.

В избирателната секция не се допуска членове на секционната избирателна комисия, други избиратели, наблюдатели или други лица да внушават на избирателя за кого да гласува.

Не се допуска едно лице да гласува вместо друго лице.

Гласуване извън избирателната секция

Чл. 96.

Избирател, който поради тежко заболяване, старост или увреждане не може да гласува в избирателната секция, може да гласува извън избирателната секция, в района, който включва избирателната секция, ако уведоми за това местната избирателна комисия най-рано 72 часа преди деня на гласуването и най-късно до 11.00 ч. в деня на гласуването,, т.е. секционната избирателна комисия в деня на гласуването - не по-късно от 11.00 ч.

До откриването на избирателните секции, местната избирателна комисия публикува сайта си общия брой избиратели от своя район, които до деня на гласуването са я уведомили, че искат да гласуват извън избирателната секция.

Секционната изборителна комисия определя трима членове (попечители на секционната изборителна комисия), които се назначават по предложение на различни упълномощени лица, за да отидат при изборителя, който гласува извън изборителната секция, да установят самоличността му, да извършат проверка с UV лампа и да му връчат удостоверение за изборително право за гласуване извън изборителната секция.

Когато изборител, който гласува извън изборителната секция, се подпише в удостоверението за изборително право на глас извън изборителната секция, той го предава на членовете на секционната изборителна комисия, които след това маркират със спрей показалеца на дясната му ръка, т.е. втори съответен пръст на ръката и му подава бюлетината, сборната изборителна листа и отделен плик, в който той ще постави попълнената бюлетина.

След това попечителите на секционната изборителна комисия уведомяват изборителя, който гласува извън изборителната секция, за начина на гласуване и напускат помещението, в което той се намира.

След като изборителят, който гласува извън изборителната секция, попълни бюлетината, той я сгъва и я поставя в специален плик, който членовете на изборителната комисия подпечатват пред него и я поставят в официалния плик заедно с удостоверението за изборително право за гласуване извън изборителната секция.

Веднага след завръщането си в изборителната секция попечителите на секционната изборителна комисия предават служебния плик на секционната изборителна комисия, която го отваря и проверява дали има подписано удостоверение за изборително право за гласуване извън помещение и дали такова удостоверение съществува, закръгля поредния номер, под който изборителят е вписан в извлечението от изборителния списък и на мястото за подпис на изборителя в извлечението от изборителния списък отбелязва, че изборителят е гласувал извън изборителната секция, отваря запечатания плик, изважда от него сгънатата бюлетина и сгъната я пуска в кутията.

Ако в официалния плик няма потвърждение за правото на глас извън изборителната секция или това потвърждение не е подписано, се счита, че изборителят не е гласувал и специалният плик с бюлетината не се отваря, а се поставя в чувала с изборни материали заедно с неизползваните бюлетини.

Гласуване с помощник

Чл. 97.

Гласоподавател, който поради неграмотност, слабо зрение, увреждане или друга причина не може сам да попълни бюлетината, има право да гласува в изборителната секция с помощта на назначен от него помощник, който да попълни бюлетината вместо него според указанията му.

Право да гласува с помощта на самоначен помощник има и изборител, който гласува извън изборителната секция и който поради неграмотност, слабо зрение, увреждане или друга причина не може сам да попълни бюлетината.

Поддържане на реда в изборителната секция

Чл. 98

Секционната избирателна комисия е длъжна да поддържа реда в избирателната секция.

При нарушаване на реда в избирателната секция секционната избирателна комисия може да спре гласуването до възстановяване на реда.

Редът в избирателната секция се счита за нарушен, особено когато в самата секция или непосредствено пред секция:

- 1) се задържат лица, които нямат права и задължения във връзка с провеждането на изборите;
- 2) без разрешение записват и фотографират събития в избирателната секция;
- 3) чрез мобилен телефон и други средства за комуникация дават непозволени сведения за събитията в избирателната секция и особено за това кои лица са излезли и кои не са излезли на изборите;
- 4) правят списъци на гласувалите или негласувалите избиратели извън официалните регистри в извлечението от избирателния списък;
- 5) изтъкват символите на политическата партия и подателя на обявената избирателна листа, както и други предизборни агитационни материали.

Членовете на секционната избирателна комисия, които отговарят за изваждането на извлечението от избирателния списък, могат за всеки гласуващ избирател на отделен лист да напишат тире и по този начин да водят отчет за избирателната активност.

Ако в конкретна избирателна секция се води отчет за избирателната активност, данните за броя на гласувалите избиратели трябва да бъдат достъпни за всички членове на секционната избирателна комисия.

Избирателна секция по смисъла на разпоредбите на този закон, уреждащи опазването на реда в избирателната секция, е помещението, в което се гласува, а ако в едно помещение има няколко стаи за гласуване, за избирателна секция се счита цялото помещение.

Край на гласуването в избирателната секция

Чл. 99

Секционната избирателна комисия уведомява всички избиратели, които се намират в или непосредствено пред избирателната секция в момента на закриването ѝ, че могат да гласуват.

Секционната избирателна комисия определя един от членовете си да определи броя на присъстващите избиратели в момента на затварянето на избирателната секция и реда, по който гласуват, да застане зад последния присъстващ избирател, за да обозначи края на опашката и да изчака всички избиратели на опашка да гласуват.

Гласуване в специални ситуации

Чл. 100.

Когато поради природни бедствия, епидемии или други причини гласуването в определени избирателни секции не може да се проведе по реда на този закон, без да се застраши безопасността и здравето на избирателите, Републиканската избирателна комисия, след получено становище от компетентните държавни органи, предписва специални правила, по които се формират секционни избирателни комисии, предават изборните материали или се провежда гласуването в тези избирателни секции.

Републиканската избирателна комисия в никакъв случай не може да образува секционна избирателна комисия с по-малко от трима членове, както и да се отклонява от правилата на този закон относно: установяване верността и пълнотата на изборния материал, боравене с непълен или дефектен изборен материал, подреждане на избирателната секция, проверка на изправността на избирателната кутия, гласуване в избирателната секция, обучение на избирателите, специални гаранции за тайна на гласуването и поддържане на реда в избирателната секция.

4. Установяване на резултатите от гласуването в избирателната секция Място за определяне на резултатите от гласуването

Чл. 101.

Секционната избирателна комисия определя резултатите от гласуването в самата избирателна секция.

Ако резултатът от гласуването не може да бъде установен в самата избирателна секция, без да се застрашава безопасността и здравето на членовете на секционната избирателна комисия и безопасността на изборните материали, Републиканската избирателна комисия може да разпорежи изборните материали да бъдат преместени на друго място и резултатът от гласуването, да се определи там.

При преместване на изборните материали секционната избирателна комисия е длъжна да запечата отвора за вкарване на бюлетините на избирателната кутия, както и да постави неизползваните бюлетини и извлечения от избирателния списък в специални пликове, които запечатва.

Процедура за определяне на резултатите от гласуването

Чл. 102.

Секционната избирателна комисия определя броя на гласувалите избиратели, като преброява избирателите, подписали извлечението от избирателния списък, и отбелязва в извлечението от избирателния списък избирателите, гласували извън избирателната секция.

След като установи броя на вписаните в извлечението от избирателния списък избиратели и броя на гласувалите избиратели, секционната избирателна комисия преброява неизползваните бюлетини, след което установява дали избирателната кутия е била запечатана и правилна през целия период на гласуването, отваря кутията и проверява дали съдържа попълнен и подписан контролен лист.

Секционната избирателна комисия сортира всички бюлетини в избирателната кутия на валидни и невалидни и след това определя броя на невалидните бюлетини.

Секционната избирателна комисия подрежда валидните бюлетини по избирателните списъци и определя броя на гласовете, получени от всяка избирателна листа.

Невалидна и валидна бюлетина

Чл. 103.

Невалидна е тази бюлетина, която не е попълнена, в която са закръглени поредните номера пред две или повече избирателни листи, както и всяка друга бюлетина, която е

попълнена така, че да не може достоверно да се определи за коя избирателната листа избирателят е гласувал.

Валидна е тази бюлетина, в която пред името на избирателната листа е закръглен поредния номер, както и бюлетина, която е попълнена така, че със сигурност може да се заключи за кого избирателят е гласувал.

Протокол за работа на секционната избирателна комисия

Член 104.

Протоколът за работа на секционната избирателна комисия се съставя по установения образец, който се попълва в шест екземпляра.

В общините и градовете, в които езикът на националното малцинство е в официална употреба в деня на изборите, освен формуляр за протокол от работата на секционната избирателна комисия, който се отпечатва на сръбски език на кирилица, се прилага и формуляр на протоколът на езика и писмото на националното малцинство, в с еднаква форма и големина на буквите.

Първият екземпляр от протокола за работа на секционната избирателна комисия се предава на Републиканската избирателна комисия, вторият - на местната избирателна комисия, третият се излага в избирателната секция за обществено запознаване, а останалите три екземпляра от протокола за работа на секционната избирателна комисията се връчват на представителите на избирателните листи, получили най-голям брой гласове в избирателната секция.

Съдържание на протоколите за работа на секционната избирателна комисия

Чл. 105.

Секционната избирателна комисия в протокола за работа на секционната избирателна комисия вписва: броя на избирателите, вписани в извлечението от избирателния списък, броя на гласувалите избиратели, броя на бюлетините намиращи се в избирателната кутия, броя на валидните бюлетини, броя на невалидните бюлетини и броя на гласовете, получени от всяка избирателна листа.

Протоколът за работата на секционната избирателна комисия съдържа и други факти от значение за протичането и определянето на резултатите от гласуването в избирателната секция, включително данни за часа на отварянето и закриването на избирателната секция, за проверка на изправността на избирателната кутия и попълване и подписване на контролния лист, за проверка дали избирателната кутия е била правилна и запечатана през цялото време и дали е намерен контролния лист, за евентуално прекъсване на гласуването и нарушаване на реда в избирателната секция, както и забележки от членовете на секционната избирателна комисия.

Протоколът от работата на секционната избирателна комисия се подписва от членовете на секционната избирателна комисия, тоест техните заместници.

Предаване на изборните материали след закриването на избирателната секция

Чл. 106.

След определяне на резултатите от гласуването, секционната избирателна комисия незабавно, а най-късно до 12 часа от закриването на избирателната секция, предава на местната избирателна комисия първия и втория екземпляр от протокола за работата на

секционната избирателна комисия, бланка от протокола на наблюдателите на работата на секционната избирателна комисия, извлечение от избирателния списък, запечатани пликове с контролния лист, неизползвани бюлетини, валидни и невалидни бюлетини, както и други изборни материали.

Изборните материали се подават от председателя на секционната избирателна комисия или неговия заместник.

Изборните материали получават най-малко двама членове на местната избирателна комисия, определени по предложение на различни податели.

На предаването на изборните материали могат да присъстват всички членове на секционната избирателна комисия.

Изборните материали от избирателна секция в чужбина се предават незабавно на Републиканската избирателна комисия по начина, по който се доставя дипломатическа поща.

Специални гаранции за представителите на опозиционната избирателна листа в секционната избирателна комисия

Чл. 107.

Член или заместник-член на секционната избирателна комисия, назначен по предложение на опозиционната избирателна листа, има право да участва във всички дейности на секционната избирателна комисия и по-специално да участва в предаването на изборните материали, сортирането и преброяването на бюлетините, в попълването на протокола от работата на секционната избирателна комисия и контролния протокол за работата на секционната избирателна комисия при предаване на изборните материали.

Председателят на секционната избирателна комисия е длъжен да насърчава членовете и заместниците на членовете на секционната избирателна комисия, които са назначени по предложение на опозиционната избирателна листа, специално да проверяват определени изборни действия, като: проверка на изправността на избирателната кутия, сортиране на бюлетини на валидни и невалидни и преброяване на получените гласове които са получили избирателните листи.

При назначаване на попечителите на секционната избирателна комисия за провеждане на гласуване извън избирателната секция, поне един член на секционната избирателна комисия трябва да бъде представител на опозиционната избирателна листа.

Ако Републиканската избирателна комисия предпише специални правила за образуване на секционни избирателни комисии за провеждане на гласуване при особени обстоятелства, тези специални правила трябва да предвиждат, че най-малко една трета от членовете на секционните избирателни комисии се назначават по предложение на опозиционните избирателни листи.

5. Определяне на изборните резултати

Контрол на протоколите за работа на секционната избирателна комисия

Чл. 108.

При предаване на избирателни материали, след приключване на гласуването, представителите на секционната избирателна комисия и местната избирателна комисия са длъжни да проверят протоколите за работата на секционната избирателна комисия, да

отбележат допуснатите грешки при попълването на протоколите и да направят протокол за това.

Ако при проверката на протоколите от работа на изборителната комисия е извършена проверка на изборните материали, фактичестката обстановка, установена при проверката на изборните материали, се отразява в отчета за проверка на протоколите от работата на изборителната комисия.

В отчета за извършения контрол на протокола за работата на секционната изборителна комисия се посочва дали има възражения от членовете на секционната изборителна комисия и наблюдателите на работата на секционната изборителна комисия.

Протоколите от работата на секционните изборителни комисии, провели гласуването в чужбина, се контролират и коригират от Републиканската изборителна комисия.

Републиканската изборителна комисия публикува всички протоколи за работа на секционната изборителна комисия в сайта, а ако при попълването на протокола за работата на секционната изборителна комисия е коригирана грешка, публикува се и решението за поправка на протокола за работата на секционната изборителна комисия.

Справяне с малки грешки

Чл. 109.

Ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия има явни грешки при попълването (малки грешки), местната изборителна комисия въз основа на доклада за контрола на протокола от работата на секционната изборителна комисия взема решение за поправка на протокола от работата на секционната изборителна комисия.

Малки грешки са:

1) ако в протокол от работата на секционната изборителна комисия не е вписан или неправилно е вписан броят на изборителите, вписани в извлечението от изборителния списък;

2) ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия не е вписан броят на гласувалите изборители, а останалите резултати са логически и математически правилни;

3)) ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия броят на гласувалите изборители е по-голям от броя на регистрираните изборители в извлечението от изборителния списък и останалите резултати са логически и математически правилни;

4) ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия не е вписан общият брой на бюлетините в изборителната кутия, а останалите резултати са логически и математически правилни;

5) ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия не е вписан броят на валидните бюлетини а сумата от броя на невалидните бюлетини и броя на гласовете, получени от всяка изборителна листа, е равна на броя на бюлетините в изборителната кутия.

Обработка на сериозни грешки

Чл. 110.

При наличие на груби логически и математически грешки (сериозни грешки) в протоколите за работата на секционната изборителна комисия, представителите на

секционната изборителна комисия и местната изборителна комисия са длъжни при проверка на протоколите за работата на секционната изборителна комисия да прегледат изборните материали.

Местната изборителна комисия, въз основа на доклада за проверка на протокола за работата на секционната изборителна комисия, взема решение за поправка на протокола за работата на секционната изборителна комисия, решение, че в дадена изборителна секция не могат да бъдат установени резултати от гласуването или решение, с което се отменя гласуването в изборителна секция служебно.

Сериозни грешки са особено:

1) ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия броят на бюлетините в изборителната кутия е по-голям от броя на гласувалите изборители;

2) ако в протокола от работата на секционната изборителна комисия сборът от гласовете, получени поотделно от всяка изборителна листа, не е равен на броя на валидните бюлетини, а сборът от броя на невалидните бюлетини и броя на валидните бюлетини са равни на броя на бюлетините в изборителната кутия;

3) ако в протокола от работата на секционната изборителна комисия сборът от броя на невалидните бюлетини и броя на гласовете, получени поотделно за всяка изборителна листа, е по-голям от броя на изборителите, вписани в извлечението от изборителния списък;

4) ако броят на валидните бюлетини, вписан в протокола за работата на секционната изборителна комисия, не е равен на сбора от гласовете, получени поотделно от всяка изборителна листа, а сбора от броя на невалидните бюлетини и броя на гласовете, получени поотделно от всяка изборителна листа, е равен на броя на бюлетините, които се намират в изборителната кутия;

5) ако в протокола за работата на секционната изборителна комисия не е вписан броят на невалидните бюлетини и сборът от получените гласове поотделно за всяка изборителна листа е равен или по-малък от броя на бюлетините в изборителната кутия ;

6) ако броят на невалидните бюлетини, вписан в протокола от работата на секционната изборителна комисия, не е равен на разликата между броя на бюлетините в изборителната кутия и броя на валидните бюлетини, а сборът от получените гласове поотделно за всяка изборителна листа е равен или по-малък от броя на бюлетините в кутията.

Контрол на протоколите за работата на секционната изборителна комисия, извършван от членовете и заместници на членовете на Републиканската изборителна комисия и местните изборителни комисии.

Чл. 111.

Членът и заместник-членът на Републиканската изборителна комисия и местната изборителна комисия имат право да преглеждат изборителните материали от всяка изборителна секция в срок до 48 часа от приключването на гласуването и да проверяват гласувал ли е изборителя, който е подал адреса си, единния граждански номер и писмено съгласие за тази проверка.

**Искане за проверка на протоколи за работата на секционната изборителна
комисия по образец**

Чл. 112.

При подадено искане в срок до 48 часа от затваряне на изборителните секции, Републиканската изборителна комисия определя местната изборителна комисия чрез проверка на изборните материали да контролира протоколите за работата на секционните изборителни комисии от максимум 5% от изборителните секции на територията на местната изборителна комисия.

Искането за проверка на протокола от работата на секционната изборителна комисия може да бъде подадено от обявената опозиционна изборителна листа, получила според предварителните изборни резултати над 2% от гласовете и обявената опозиционна малцинствена изборителна листа, която според предварителните изборни резултати, е спечелила над 1% от гласовете.

Ако контролът на протоколите за работата на секционните изборителни комисии е поискан по извадка за повече от 5% от изборителните секции, контролът на протоколите за работата на секционните изборителни комисии се извършва в тези секциите, в които са регистрирани най-много изборители.

Подателят може да подаде възражение пред Републиканската изборителна комисия в срок до 48 часа от публикуването на решението в сайта срещу решението, с което се отхвърля искането за проверка на протокола от работата на изборителната комисия по образец.

Подателят на обявената изборителна листа може да подаде възражение до Републиканската изборителна комисия в срок до 48 часа от публикуването на решението на интернет страницата срещу решението, с което е прието искането за проверка на протокола от работата на изборителната комисия съгласно Образецът.

**Контрол на протоколите от работата
на секционната изборителна комисия по образец**

Чл. 113.

Местната изборителна комисия изготвя доклад за извършения контрол на протоколите от работата на секционните изборителни комисии и го публикува в сайта.

Ако въз основа на проверката на протоколите от работата на секционните изборителни комисии, относно броя на гласовете, получени от дадена изборителна листа, се установи, че има пълно отклонение между съдържанието на изборния материал и записите на работата на секционните изборителни комисии над 10% във всички контролирани изборителни секции от територията на местната изборителна комисия, Републиканската изборителна комисия определя да бъде извършен контрол на протоколите от работата на секционните изборителни комисии от още 5% от изборителните секции.

Ако след допълнителен контрол на протоколите от работата на секционните изборителни комисии относно броя на гласовете, получени от дадена изборителна листа, се установи, че има пълно отклонение между съдържанието на изборните материали и протоколите от работата на изборителните комисии над 10% във всички контролирани изборителни секции от територията на местната изборителна комисия, Републиканската изборителна комисия определя да се проверяват протоколите за работата на секционната

избирателна комисия от всички избирателни секции на територията на местната избирателна комисия.

Контролът на протоколите от работата на секционните избирателни комисии по образец приключва, когато Републиканската избирателна комисия приеме доклада на местната избирателна комисия, в който се посочва, че в контролирания образец няма отклонение между съдържанието на изборните материали и протоколите от работата на секционните избирателни комисии над 10%, т.е. докладът за резултатите от контрола на всички избирателни секции от територията на местната избирателна комисия.

Правни последици от контрола на протокола за работата на секционната избирателна комисия

Чл. 114.

Ако при контрола на протокола от работата на секционната избирателна комисия, извършван от членовете и заместниците на членовете на Републиканската избирателна комисия и на местните избирателни комисии, както и при контрола на протокола от работата на секционната избирателна комисия, по образец се установи, че съдържанието на изборния материал и протокола от работата на избирателната комисия не съвпадат, местната избирателна комисия взема решение за коригиране на протокола от работата на секционната избирателна комисия.

Ако при проверката на протоколите от работата на секционната избирателна комисия, извършена от членовете и заместниците на членовете на Републиканската избирателна комисия и местните избирателни комисии, както и при проверката на протокола от работата на секционната избирателна комисия, се констатира нередност, която е причина служебно да се отмени гласуването в избирателната секция, местната избирателна комисия издава решение, с което отменя гласуването в избирателната секция.

При основателно съмнение, че значително несъответствие между съдържанието на изборните материали и протокола за работата на избирателната комисия е резултат от съзнателна и умишлена дейност, насочена към установяване на фалшив изборен резултат, Републиканската избирателна комисия е длъжна до компетентната прокуратура да подаде наказателна жалба срещу членовете на секционната избирателна комисия.

Невъзможност за определяне на резултатите от гласуването в избирателната секция

Чл. 115.

Местната избирателна комисия служебно се произнася с решение, че не може да се определят резултатите от гласуването в дадената избирателна секция:

- 1) ако гласуването в тази избирателна секция не е проведено или е прекъснато и не е възобновено;
- 2) ако не получи протокола от работата на секционната избирателна комисия;
- 3) ако връченият протокол от работата на секционната избирателна комисия не е подписан най-малко от трима членове на секционната избирателна комисия;
- 4) ако при попълването на протокола от работата на избирателната комисия са допуснати груби логически и аритметични грешки, които не могат да бъдат отстранени и след проверка на целия изборен материал от избирателната секция.

Решението, че не може да се определят резултати от гласуването в избирателната секция в чужбина, се взема от Републиканската избирателна комисия.

Решението, че резултатите от гласуването не могат да бъдат установени в избирателната секция, се публикува в сайта.

Срещу решението, което служебно постановява, че резултатите от гласуването не могат да бъдат установени в избирателната секция, подателят на обявената избирателна листа и избирателят, вписан в извлечението от избирателния списък в тази избирателна секция, могат да подадат възражение пред Републиканската избирателна комисия в срок до 72 часа от публикуването на решението в сайта.

Анулиране на гласуването в избирателната секция по служебен път

Чл. 116.

Местната избирателна комисия служебно се произнася с решение, с което отменя гласуването в избирателната секция, ако установи:

1) че броят на бюлетините в избирателната кутия е по-голям от броя на гласоподавателите които са гласували;

2) че секционната избирателна комисия е допуснала до гласуването лице, което не е вписано в извлечението от избирателния списък;

3) че в избирателната кутия няма контролен лист, тоест контролният лист не е попълнен или не е подписан от първия избирател и поне от един член на секционната избирателна комисия;

4) че сборът от броя на неизползваните бюлетини и броя на бюлетините в избирателната кутия е по-голям от броя на бюлетините, получени от секционната избирателна комисия.

Решението, с което служебно се отменя гласуването в избирателната секция, се публикува в сайта.

Срещу решението, с което служебно се отменя гласуването в избирателната секция подателят на обявената избирателна листа и избирателят, вписан в извлечението от избирателния списък в тази избирателна секция, могат да подадат жалба до Републиканската избирателна комисия в срок до 72 часа от публикуването на това решение в сайта.

Повторно гласуване

Чл. 117.

Гласуването в избирателната секция се повтаря, ако се установи, че резултатите от гласуването в тази избирателна секция не могат да бъдат установени или ако гласуването в тази избирателна секция бъде анулирано.

Републиканската избирателна комисия се произнася с решение за повторното гласуване в избирателната секция в тридневен срок от деня на публикуване на решението в сайта, с което е посочено, че в тази избирателна секция не могат да бъдат установени резултатите от гласуването, т.е. решение, с което е отменено гласуването в тази избирателна секция.

Ако против решението, че резултатите от гласуването не могат да бъдат установени в избирателната секция, т.е. решението за отмяна на гласуването в избирателната секция е подадено правно средство за защита, срокът за вземане на решение за провеждане на

повторно гласуване в тази изборителна секция се брои от деня когато решението по законовия ред е внесено в Републиканската изборителна комисиия.

Ако е подадено средство за защита срещу решението, че резултатите от гласуването не могат да бъдат установени в изборителната секция, т.е. решението за отмяна на гласуването в изборителната секция, крайният срок за вземане на решение за провеждане на повторно гласуване в тази изборителна секция се изчислява от деня, в който решението по законен начин е връчено на Републиканската изборителна комисиия.

Повторното гласуване се провежда в десетдневен срок от деня на решението за повторното гласуване.

Секционна изборителна комисиия за провеждане на повторно гласуване

Чл. 118.

Местната изборителна комисиия назначава нова секционна изборителна комисиия, която да проведе повторното гласуване.

Ако в изборителната секция, където се провежда повторно гласуване, заявителят на обявената изборителна листа не е предложил член, т.е. заместник-член на секционната изборителна комисиия в разширения състав, той има право да ги предложи за провеждане на повторното гласуване.

Обобщен отчет за резултатите от гласуването

Чл. 119.

Местната изборителна комисиия в срок до 96 часа от затварянето на изборителните секции прави преглед на всички изборителни секции на нейна територия и незабавно представя на Републиканската изборителна комисиия обобщен отчет за резултатите от гласуването, който съдържа броя на изборителите вписани в изборителния списък, броят на гласувалите изборители, броят на бюлетините в изборителните кутии, броят на невалидните бюлетини, броят на валидните бюлетини и броят на гласовете, които всяка изборителна листа е получила.

Обобщения отчет за резултатите от гласуването в чужбина се издава от Републиканската изборителна комисиия.

Ако е подадена правна защита поради нередности при провеждане на гласуването в изборителната секция и ако е подадено средство за защита срещу решението, че резултатите от гласуването не могат да бъдат установени в изборителната секция, т.е. решението за отмяна на гласуването в изборителната секция, срокът за изготвяне и представяне на обобщения отчет за резултатите от гласуването тече от деня, в който решенията по всички подадени средства за защита са връчени на местната изборителна комисиия.

Ако се провежда повторно гласуване в определени изборителни секции, срокът за приемане и представяне на обобщения отчет за резултатите от гласуването се изчислява най-късно от закриването на изборителната секция, в която е извършено повторното гласуване, т.е. от деня, в който на местната изборителна комисиия са връчени решенията по всички възможни правни средства за защита във връзка с повторното гласуване.

Ако е подадено искане за контрол на протокола за работата на секционната изборителна комисиия по образец, срокът за приемане и връчване на обобщения отчет за резултатите от гласуването се брои от приключването на контрола на протокола от работата на секционната изборителна комисиия.

Срещу обобщения отчет за резултатите от гласуването, подателят на обявената избирателна листа и избирателят, вписан в избирателната листа в избирателната секция на територията на местната избирателна комисия, могат да подадат жалба до Републиканската избирателна комисия в срок до 72 часа от публикуването на обобщения отчет в сайта.

Срещу обобщения отчет за резултатите от гласуването в чужбина, подателят на обявената избирателна листа и избирателят, вписан в избирателния списък в избирателната секция в чужбина, могат да подадат жалба до Републиканската избирателна комисия в срок до 72 часа от публикуването на обобщения отчет в сайта.

Анулиране на обобщения отчет за резултатите от служебното гласуване

Чл. 120.

Ако установи, че местната избирателна комисия не е определила резултатите от гласуването в съответствие с разпоредбите на този закон, Републиканската избирателна комисия служебно се произнася с решение, с което отменя обобщения отчет за резултатите от гласуването.

Ако местната избирателна комисия не издаде своевременно обобщен отчет за резултатите от гласуването или ако обобщения отчет за резултатите от гласуването бъде анулирана, Републиканската избирателна комисия може да поеме целия изборен материал и да издаде обобщен отчет за гласуването, ако естеството на въпроса позволява това и ако установената фактическа обстановка дава надеждна основа за това.

Сборен отчет за изборните резултати

Чл. 121.

Републиканската избирателна комисия в срок до 96 часа от получаването на всички обобщени отчети за резултатите от гласуването за всички избирателни секции изготвя и публикува сборен отчет за резултатите от изборите, който съдържа броя на вписаните в избирателния списък избиратели, брой избиратели излезли да гласуват, брой гласували избиратели, брой невалидни бюлетини, брой валидни бюлетини, брой гласове, които е получила всяка избирателна листа и брой мандати, които е получила всяка избирателна листа.

Броят на гласувалите избиратели се определя от броя на бюлетините в избирателните кутии.

Ако срещу сборния отчет за резултатите от гласуването е подадена жалба, срокът за изготвяне и публикуване на общия отчет за резултатите от изборите се счита от деня, когато решението по законен път е внесено в Републиканската избирателна комисия.

Подателят на обявената избирателна листа и избирателят могат да направят възражение срещу сборния отчет за резултатите от изборите пред Републиканската избирателна комисия в срок до 72 часа от публикуването на общия отчет в сайта.

Публикуване на отчета за изборни резултати

Чл. 122.

Републиканската избирателна комисия публикува в сайта резултатите от гласуването за всяка избирателна секция и всички сборни отчети за резултатите от гласуването.

Сборния отчет за изборните резултати се публикува в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Статистическа обработка на данни

Чл. 123.

Статистическата обработка на данните включва въвеждане на резултатите от гласуването от протоколите за работата на секционните изборителни комисии в базата данни с изборни резултати от всички изборителни секции, логико-изчислителен контрол на вписаните резултати в протоколите за работата на секционните изборителни комисии и изготвяне на отчети за нуждите на Републиканската изборителна комисия и местните изборителни комисии.

Републиканският орган по статистика определя лица, които в седалищата на Републиканската изборителна комисия и местните изборителни комисии извършват статистическа обработка на данните.

Подателят на обявената изборителна листа може да докладва на Републиканската изборителна комисия лице, което има право да присъства на статистическата обработка на данните в Републиканската изборителна комисия и местните изборителни комисии.

Непосредствено след статистическата обработка, данните за резултатите от гласуването в изборителните секции се публикуват в сайта, започвайки с данни от първата обработена изборителна секция та до публикуването на общите изборни резултати.

Републиканската изборителна комисия на заседанието си определя предварителните резултати от изборите за всички изборителни секции, обработени в рамките на 24 часа от затварянето на секциите.

Републиканската изборителна комисия определя правилата за обработка на статистическите данни.

6. Прекратяване на изборните дейности

Причина за прекратяването на изборните дейности

Чл. 124.

Републиканската изборителна комисия служебно издава решение за прекратяване на изборните дейности, когато поради военно положение и извънредно положение или обявено извънредно положение на територията на Република Сърбия не е възможно провеждането на избори или е значително по-трудно.

Решението за прекратяването на изборните дейности влиза в сила от деня на публикуването му в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Последици от прекратяването на изборните дейности

Чл. 125.

С прекратяване на изборните дейности спират да текат всички срокове за извършване на изборните дейности.

Докато трае прекратяването на изборните дейности, органите по изпълнението на изборите не могат да предприемат действия по изборната процедура.

Правна последица на изборното действие, което се предприема при прекъсване на изборните дейности, може да се случи само когато изборната процедура продължи.

По изключение, докато трае прекъсването на изборните дейности, изборителите могат да подписват декларации, че подкрепят определена изборителна листа.

Продължаване на изборните дейности

Чл. 126.

Когато отпаднат причините за прекъсване на изборните дейности, Републиканската изборителна комисия служебно взема решение за продължаване на изборните дейности и го публикува в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Сроковете, които са престанали да текат в резултат на прекъсването на изборните дейности, продължават да текат от деня, в който решението за продължаване на изборните действия е публикувано в „Официалния вестник на Република Сърбия“.

Предложение за прекъсване или продължаване на изборните дейности

Чл. 127.

Политическа партия и подателят на обявената изборителна листа може да направи предложение за прекъсване или продължаване на изборните дейности.

Републиканската изборителна комисия е длъжна да се произнесе и да публикува решение по предложението за прекъсване или продължаване на изборните дейности в срок до 24 часа от постъпването му.

VI. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ, ВЪЗЛАГАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА МАНДАТ

Изборно преброяване

Чл. 128.

В разпределението на мандатите могат да участват само изборителните листи, получили най-малко 3% от гласовете от гласувалите изборители.

Ако нито една изборителна листа не получи 3% от гласовете от гласувалите изборители, то в разпределението на мандатите могат да участват всички изборителни листи, получили гласове.

Система с най-висок коефициент

Чл. 129.

Мандатите се разпределят, като общият брой на гласовете, получени от изборителната листа, участваща в разпределението на мандатите, се раздели на всяко число от едно до 250.

Получените коефициенти се класифицират по големина, така че изборителната листа да има толкова мандати, колко от коефициентите му са сред 250-те най-високи коефициенти на всички изборителни листи, участващи в разпределението.

Ако две или повече изборителни листи получат едни и същи коефициенти, въз основа на които се разпределя мандатът, предимство има изборителната листа, получила по-голям брой гласове.

Ако конкретна изборна листа има повече мандати, отколкото има кандидати за народни представители, мандатът, който не е разпределен за тази изборителна листа, се причислява към изборителната листа, която принадлежи към следващия най-голям коефициент, за който не е разпределен мандат.

Възлагане на мандат

Чл. 130.

В десетдневен срок от датата на публикуване на общия отчет за резултатите от изборите Републиканската изборителна комисиия с решение възлага мандати на кандидатите за народни представители по реда им в изборителната листа, като се започне от първия кандидат от изборителната листа, и издава удостоверения за избор за народен представител.

Прекратяване на мандата**Чл. 131.**

Мандатът на народния представител се прекратява с потвърждаване на мандатите на две трети от народните представители от следващото свикване на Народното събрание.

Преди да бъдат утвърдени мандатите на две трети от народните представители от следващото свикване на Народното събрание, мандатът на народния представител изтича:

- 1) ако умре;
- 2) ако е напълно лишен от дееспособност с влязло в сила съдебно решение, т.е. ако с влязло в сила съдебно решение за частично лишаване от дееспособност е установено, че не е в състояние да упражнява изборителното си право;
- 3) ако е осъден с влязло в сила съдебно решение на лишаване от свобода най-малко шест месеца;
- 4) ако е встъпил в длъжност, която съгласно Конституцията и закона е несъвместима с функцията на народен представител;
- 5) ако е загубил гражданството на Република Сърбия;
- 6) ако си подаде оставка.

Мандатът на народния представител прекратява когато възникне случай, който представлява основание за прекратяване на мандата.

Оставка на народен представител**Чл. 132.**

Оставката на народния представител трябва да бъде подадена в писмена форма, като подписът на подателя трябва да бъде заверен по реда на закона, уреждащ заверката на подписите.

Оставката се подава лично в Народното събрание в тридневен срок от датата на заверка на подписа на подателя.

Оставката е валидна само ако подписът на народния представител е заверен след потвърждаване на мандата му.

Оставката не може да бъде оттеглена.

Мандатът на народния представител изтича в деня на подаване на оставка.

Установяване, че мандатът е приключил**Чл. 133.**

Народното събрание посочва, че мандатът на народния представител е приключил веднага след уведомяване за причините за прекратяване на мандата, на текущата сесия, тоест на първата следваща сесия.

Попълване на овакантеното депутатско място

Чл. 134.

Мандатът на народния представител, изтекъл преди потвърждаването на мандатите на две трети от народните представители от следващото свикване на Народното събрание, се присъжда с решение на първия следващ кандидат от същата изборителна листа, на който не е бил връчен мандата на народен представител в седемдневен срок от деня, в който е установено, че мандатът е изтекъл.

Ако в изборителната листа няма кандидати, на които не е предоставен мандат, овакантиеното депутатско място се попълва, като мандатът се възлага на първия кандидат от втората изборителна листа, който има следващия най-висок коефициент, за който не е определен мандат на народен представител.

**Попълване на овакантиено депутатско място
от коалиционната изборителна листа****Чл. 135.**

Мандатът, който на народния представител от коалиционната изборителна листа изтича преди потвърждаването на мандатите на две трети от народните представители от следващото свикване на Народното събрание, връчва се на следващия кандидат от същата политическа партия на тази изборителна листа, на когото не е предоставен мандат на народен представител.

Ако в изборителната листа няма кандидат от същата политическа партия, който не е получил мандат, овакантиеното депутатско място се попълва чрез връчване на мандата на следващия от изборителната листа кандидат, на когото не е предоставен мандат, освен ако коалиционното споразумение предвижда, че в този случай мандатът се предоставя на следващия кандидат от определена политическа партия, на която не е предоставен мандат на народен представител.

Превъзлагане на мандат на народен представител**Чл. 136.**

Народен представител, който е подал оставка, за да заеме длъжността член на правителството, може след прекратяване на длъжността на член на правителството да подаде искане за повторно възлагане на мандата в същия състав на Народното събрание, ако има незаето депутатско място от изборителната листа, от която е избран.

**VII. СПЕЦИАЛНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗБОРИТЕЛНИТЕ ЛИСТИ НА
НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА****Изборителна листа на националното малцинство****Чл. 137.**

Изборителна листа на национално малцинство, по смисъла на този закон, е изборителна листа, за която Републиканската изборителна комисия е определила, че основната цел на нейното представяне е представителство и застъпничество на интересите на националното малцинство, както и защита и подобряване на правата на членовете на националното малцинство, в съответствие с международните правни стандарти.

Републиканската изборителна комисия със специално решение определя, че изборителната листа има статут на изборителна листа на национално малцинство по смисъла на този закон от момента на обявяването ѝ а по предложение на заявителя на изборителната листа, което се подава заедно с изборителната листа.

Републиканската изборителна комисия може да поиска становище на компетентния национален съвет на националното малцинство, дали дадената изборителна листа може да има статут на изборителна листа на национално малцинство.

Подателят на изборителната листа на национално малцинство може да бъде само политическа партия на национално малцинство или коалиция, състояща се изключително от политически партии на националните малцинства.

Забрана за изневеряване на закона

Чл. 138.

Републиканската изборителна комисия с решение отхвърля предложението определена изборителна листа да има статут на изборителна листа на национално малцинство, ако титуляр на листата или кандидат за народен представител в тази изборителна листа е лице, за което е общоизвестно, че членува в друга политическа партия, която не е политическа партия на национално малцинство, или ако се установят други обстоятелства, които несъмнено сочат намерение за изневеряване на закона.

Позиция на изборителната листа на националното малцинство при кандидатстването

Чл. 139.

Републиканската изборителна комисия може да обяви изборителна листа на национално малцинство, ако заявителят на изборителната листа представи 5000 заверени декларации на изборители, че подкрепят изборителната листа.

Позиция на изборителната листа на националното малцинство при разпределението на мандатите

Чл. 140.

Изборителната листа на националното малцинство участва в разпределението на мандатите и когато получи по-малко от 3% от гласовете от броя на гласувалите изборители.

Когато мандатите се разпределят по системата на най-високия коефициент, коефициентите на изборителните листи на националните малцинства, спечелили под 3% от гласовете, се увеличават с 35%.

VIII. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПОДАТЕЛИТЕ ОТ ОБЯВЕНИТЕ ИЗБОРИТЕЛНИ ЛИСТИ И КАНДИДАТИТЕ ОТ ОБЯВЕНИТЕ ИЗБОРИТЕЛНИ ЛИСТИ

Право на подателя на обявената изборителна листа да бъде представяван

Чл. 141.

Подателите от обявените изборителни листи и кандидатите от обявените изборителни листи имат право да бъдат безплатно и равнопоставено представени в програмите на обществените медии по реда, предвиден в този закон.

Осигуряване на представянето на подателя на изборната листа**Чл. 142.**

Обществените медии са длъжни в програмата си да осигурят всички податели на обявените изборителни листи и кандидати от обявените изборителни листи безплатно и без дискриминация да представят предизборните си програми

Безпристрастност при представянето на подателите на обявените изборителни листи**Чл. 143.**

Обществените медии са длъжни в програмното съдържание, предназначено за представяне да осигурят на подателите от обявените изборителни листи и кандидатите от обявените изборителни листи условия за безпристрастно, справедливо и балансирано представяне.

Споразумение за броя и продължителността на предаванията за представяне на подателите на обявените изборителни листи**Чл. 144.**

По двама представители на републиканските обществени медии, правителството и политическите партии, които имат народни представители, по споразумение определят броя и продължителността на предаванията за представяне на подателите на обявените изборителни листи.

Споразумението за броя и продължителността на предаванията за представяне на подателите на обявените изборителни листи се сключва не по-късно от пет дни от деня на влизане в сила на решението за обявяване на изборите и незабавно се публикува в сайта.

Републиканската обществена медийна служба, с участието на представителите на правителството, на политическите партии, които имат народни представители и подателите на обявените изборителни листи, определя правилата за представяне на подателите на обявените изборителни листи, предизборните програми и кандидати за народни представители.

Надзорен съвет за предизборната кампания**Чл. 145.**

При провеждането на изборите общият контрол върху действията на политическите партии, подателите на обявените изборителни листи, кандидатите за народни представители и обществените медии по време на изборните дейности се осъществяват от Надзорния съвет за предизборната кампания (наричана по-нататък: Надзорен съвет).

Надзорният съвет има десет членове, които назначава Народното събрание, като половината от тях са по предложение на Правителството, а другата половина са по предложение на парламентарните групи в Народното събрание от редовете на видни общественици.

Членовете на Надзорния съвет не могат да бъдат членове на политически партии.

Председателя на Надзорния съвет избират помежду си членовете на Надзорния съвет с тайно гласуване.

Компетентностите на Надзорния съвет

Чл. 146.

Надзорния съвет:

1) наблюдава предизборната дейност и посочва евентуални нередности в поведението на политическите партии, кандидатите и другите участници в изборния процес;

2) контролира действията на обществените медии по прилагане на разпоредбите на този закон, свързани с осигуряване на условията за безпристрастно, справедливо и балансирано представяне на подателите за обявените избирателни листи и кандидатите от обявените избирателни листи;

3) предлага мерки за зачитане на равнопоставеността на кандидатите при представянето на техните програми;

4) се обръща към обществото с цел защита на нравствения интегритет на личността на кандидата;

5) предупреждава за действията на политически партии, кандидати и медии, които възпрепятстват предизборната кампания и заплашват равните права на всички кандидати;

6) приема свой процедурен правилник.

Ако някой участник в предизборната кампания с поведението си призовава към насилие, разпространява национална, религиозна или расова омраза или насърчава неравенството между половете, Надзорният съвет незабавно дава инициатива за образуване на производство пред компетентните държавни органи.

Ако споразумението за броя и продължителността на предаванията за представяне на подателите на обявените избирателни листи не бъде сключено в определения срок, Надзорния съвет определя броя и продължителността на предаванията за представяне на подателите на обявените избирателни листи.

Средствата за работа на Надзорния съвет се осигуряват от бюджета на Република Сърбия.

Условията за работа на Надзорния съвет се осигуряват от Народното събрание.

IX. ЗАЩИТА НА ИЗБОРНИТЕ ПРАВА

Правни средства при провеждане на избори

Чл. 147.

Правни средства при произвеждането на изборите са искане за отмяна на гласуването в избирателна секция, възражение и жалба.

Искане за отмяна на гласуването в избирателната секция

Чл. 148.

В срок до 72 часа от затварянето на избирателната секция подателят на обявената избирателна листа има право да подаде искане за отмяна на гласуването в избирателната секция поради нередности при провеждането на гласуването.

В срок до 72 часа от закриването на избирателната секция избирателят може да подаде искане за отмяна на гласуването в избирателната секция, в която е вписан в извлечението от избирателния списък, ако секционната избирателна комисия неоснователно го е попречила да гласува или ако при гласуването в избирателната секция е нарушено правото на свободно и тайно гласуване.

Местната изборителна комисия се произнася по искането за отмяна на гласуването в изборителната секция, а Републиканската изборителна комисия се произнася по искането за отмяна на гласуването в изборителната секция в чужбина.

Органът, който се произнася по искането за отмяна на гласуването в изборителната секция, е длъжен да се произнесе по искането и да го публикува в сайта в срок до 72 часа от получаване на искането.

Съдържание на искането за отмяна на гласуването в изборителната секция Чл. 149.

Искането за отмяна на гласуването в изборителната секция трябва да бъде разбираемо и да съдържа всичко необходимо, за да може да се действа по него, по-специално:

- 1) определяне на органа, компетентен да вземе решение по искането;
- 2) име, презиме, единен граждански номер, място и адрес по местоживееене, телефонен номер и адрес за получаване на електронна поща на изборителя, ако жалбоподателят е изборител;
- 3) наименование на обявената изборителна листа, име на вносителя на обявената изборителна листа и име, фамилия, единен граждански номер, място и адрес по местоживееене, телефонен номер и адрес за получаване на електронна поща на лицето, което е упълномощено да представлява подателя на обявената изборителна листа, ако искането е подадено от подателя на обявената изборителна листа;
- 4) подпис на жалбоподателя;
- 5) предмет на искането, и по-специално правилното обозначение на изборителната секция (име на общината, т.е. града, в който се намира секцията и номер на секцията) и точно описание на действието с посочване кой и кога е предприел действието;
- 6) факти, на които се основава искането;
- 7) доказателства.

Ако искането за отмяна на гласуването е неразбираемо или непълно, органът, компетентен да вземе решение по това искане, издава решение, с което го отхвърля.

Общи правила относно правото на възражение Чл. 150.

Подателят на обявената изборителна листа има право да подаде възражение срещу взетото решение, срещу извършеното действие и за непроизнасяне, тоест да предприеме действия по провеждане на изборите, ако в този закон не е предвидено друго.

Не може да се прави възражение срещу решение, действие или бездействие, т.е. да се предприеме действие, за което е предвидено друго правно средство за защита.

Подателят на изборителната листа, политическата партия, парламентарната група, кандидатът за народен представител, изборителят и лицето, чието име е в заглавието на изборителната листа, или подателят на изборителната листа могат да направят възражение, когато това е предвидено в този закон.

Съдържание на възражението Чл. 151.

Възражението трябва да бъде разбираемо и да съдържа всичко необходимо, за да бъдат предприети действия по него, а по-специално:

- 1) указание, че възражението е подадено до Републиканската изборителна комисия;
- 2) име, фамилия, единен граждански номер, място и адрес по местоживееене, телефонен номер и електронен адрес на жалбоподателя, ако жалбоподателят е физическо лице;
- 3) име и седалище на подателя и име, фамилия, единен граждански номер, място и адрес по местоживееене, телефонен номер и електронен адрес на лицето, упълномощено да го представлява, ако подателят е юридическо лице;
- 4) наименование на обявената изборителна листа, име на подателя на обявената изборителна листа и име, фамилия, единен граждански номер, населено място и адрес по местоживееене, телефонен номер и електронен адрес на лицето, което е упълномощено да представлява подателя на обявената изборителна листа, ако възражението е подадено от подателя на обявената изборителна листа;
- 5) подпис на жалбоподателя;
- 6) предмет на възражението, по-специално точното наименование на решението с името на лицето, което го е взело, датата на приемане и номера, под който е заведено решението, ако решението се оспорва с жалбата, т.е. точно описание на действието с посочване от кого и кога е извършено, а ако възражението оспорва действието в изборната процедура;
- 7) факти, на които се основава жалбата;
- 8) доказателства.

Ако възражението е неразбираемо или непълно, Републиканската изборителна комисия го отхвърля с решение.

Срок за подаване на възражения

Чл. 152.

Възражението може да се подаде в срок до 72 часа от обнародването на решението, т.е. предприемането на действие, което подателят счита за неправомерно, освен ако този закон не предвижда друго.

Възражението поради неизясняване в законовия или подзаконовия срок на Републиканската изборителна комисия, т.е. предприетото действие, може да бъде подадено в рамките на 72 часа от изтичане на срока, в който е следвало да бъде взето решението, т.е. в който е следвало да бъде предприето действието, освен ако този закон не предвижда друго.

Компетентност за вземане на решение по възражение

Чл. 153.

По възражението се произнася Републиканската изборителна комисия.

Републиканската изборителна комисия е длъжна да се произнесе и да публикува решение по жалбата в срок до 72 часа от постъпване на жалбата.

Републиканската изборителна комисия публикува възражението и решението по възражението в своя сайт.

Възражение срещу решението, с което е постановено искането за отмяна на гласуването в изборителната секция

Чл. 154.

Срещу решението, с което се отхвърля искането за отмяна на гласуването в изборителната секция, заявителят може да подаде възражение пред Републиканската изборителна комисия в срок до 72 часа от публикуването на решението в сайта.

Възражение поради това, че по искането за отмяна на гласуване в изборителната секция не е взето решение в определения срок, може да се подаде в срок до 72 часа от изтичане на срока, в който е следвало да се произнесе по това искане.

Срещу решението, с което е прието искането за отмяна на гласуването в изборителната секция подателят на обявената изборителна листа може да подаде възражение до Републиканската изборителна комисия в срок до 72 часа от публикуването на решението в интернет презентацията.

Срещу решението по искането за отмяна на гласуването в изборителната секция възражението се подава чрез местната изборителна комисия, която е длъжна да предаде възражението и всички преписки по делото на Републиканската изборителна комисия в срок до 72 часа от получаване на възражението.

Републиканската изборителна комисия се произнася по възражението в срок до 72 часа от получаването на възражението с документите и го публикува в сайта.

Решения на Републиканската изборителна комисия по възражение**Чл. 155.**

Ако Републиканската изборителна комисия уважи възражението, тя отменя решението при провеждането на изборите, тоест извършеното действие при произвеждането на изборите.

Когато намери, че решението, срещу което е подадено възражение, следва да бъде отменено, Републиканската изборителна комисия може да постанови друго решение вместо отмененото.

Когато намери, че решението, с което е постановено искането за отмяна на гласуването в изборителната секция, следва да бъде отменено, Републиканската изборителна комисия може да се произнесе по основателността на искането за отмяна на гласуването в изборителната секция, ако естеството на въпроса позволява и ако установената фактическа обстановка дава надеждно основание за това.

**Жалба срещу решението на Републиканската изборителна комисия,
с което се произнася по възражението****Чл. 156.**

Срещу решението на Републиканската изборителна комисия, с което се отхвърля възражението, възразителят може да обжалва пред Административния съд в срок до 72 часа от публикуването на решението в сайта.

Жалба поради това, че по възражението не се е произнесъл в определения срок може да бъде подадена в рамките на 72 часа от изтичане на срока, в който е следвало да се произнесе по възражението.

Срещу решението на Републиканската изборителна комисия, с което е уважено възражението, подателят на обявената изборителна листа, подателят на изборителната листа, политическа партия, парламентарна група, кандидат за народен представител, изборител и лице, чието име е в наименованието на изборителната листа или подателят на

избирателната листа могат да обжалват пред Административния съд в срок от 72 часа след публикуването на това решение в сайта, ако техният правен интерес е пряко накърнен от приемането на възражението.

Действия по обжалване

Чл. 157.

Републиканската избирателна комисия е длъжна да предаде жалбата и всички преписки по делото в Административния съд в срок до 24 часа от получаването на жалбата.

Административният съд се произнася по жалбата в срок до 72 часа от получаване на жалбата с документите.

Решението по обжалването Административния съд чрез Републиканската избирателна комисия подава на жалбоподателя.

Решения на Административния съд по обжалването

Чл. 158.

Ако Административният съд уважи жалбата, той отменя решението взето при провеждането на изборите, тоест извършеното действие при произвеждането на изборите.

Когато намери, че решението, срещу което е подадена жалба, следва да бъде отменено, Административният съд може да се произнесе по основателността на жалбата, ако естеството на въпроса позволява това и ако установената фактическа обстановка дава надеждно основание за това.

Решението на Административния съд, с което се е произнесъл по основателността на възражението, заменя в всичко отмененото решение.

Решението, взето в процедурата по обжалване, е законно обвързващо и срещу него не могат да се прилагат извънредни правни средства, предвидени в закона, уреждащ административните спорове.

Ако Административният съд уважи жалбата и отмени решението, постановено при произвеждането на изборите, т.е. действията, предприети при провеждането на изборите, се взема съответното решение, т.е. извършва се съответното действие не по-късно от десет дни от деня, в който Републиканската избирателна комисия получи решението на Административния съд.

Прилагане на разпоредбите по общия административен процес и административното производство

Чл. 159.

Разпоредбите на закона, уреждащ общото административно производство съответно се прилагат към решението по искането за отмяна на вота в избирателната секция и към решението по възражението.

Разпоредби на закона, уреждащ административния спор съответно се прилагат към решението по жалбата срещу решението на Републиканската избирателна комисия, с което се произнася по възражението.

Публикуване на правни средства за защита и решения по правни средства за защита

Чл. 160.

Републиканската изборителна комисия на своя сайт публикува всички подадени правни средства за защита и постановените въз основа на тях решения.

Х. НАБЛЮДЕНИЕ НА РАБОТАТА НА ОРГАНИТЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗБОРИТЕ

Регистриране на домашен наблюдател

Чл. 161.

Сдружение, регистрирано в Република Сърбия, чиито цели се постигат в областта на изборите и което е заинтересовано да наблюдава работата на органите за провеждане на изборите, може да подаде заявление за домашен наблюдател до Републиканската изборителна комисия не по-късно от седем дни преди деня на гласуването.

Към заявлението за домашен наблюдател се прилага списък с представители на вътрешния наблюдател, който съдържа име, фамилия, единен граждански номер и зона за наблюдение за всеки представител на домашния наблюдател, кандидатстващ за акредитация.

Представител на домашен наблюдател може да бъде акредитиран като домашен наблюдател само ако е пълнолетен гражданин на Република Сърбия, ако не е кандидат за народен представител или член на органите за провеждане на изборите.

Регистриране на чуждестранен наблюдател

Чл. 162.

Международни и чуждестранни организации и сдружения, които имат интерес да наблюдават работата на органите за провеждане на изборите, могат да подадат заявление за чуждестранен наблюдател до Републиканската изборителна комисия не по-късно от десет дни преди деня на гласуването.

Към заявлението за чуждестранен наблюдател се прилага списък на представителите на чуждестранния наблюдател, който съдържа име, фамилия, номер на задграничния документ, име на държавата, издала документа за задгранично пътуване, и зоната за наблюдение за всеки представител на чужд наблюдател, кандидатстващ за акредитация.

Към заявлението за чуждестранен наблюдател се прилага и списък на преводачите, ако те придружават регистрираните представители на чуждестранния наблюдател, който съдържа име, фамилия и единен граждански номер за всеки регистриран преводач, който е гражданин на Република Сърбия, т.е., име, фамилия, номер на задграничния документ и име на страната, издала задграничния документ за всеки регистриран преводач, гражданин на чужда държава, кандидатстващ за акредитация.

Заявлението за чуждестранен наблюдател и списъкът на представителите на чуждестранния наблюдател и придружаващите ги преводачи се предават от Републиканската изборителна комисия незабавно на министерството на външните работи, което е длъжно да представи становището си по заявлението на Републиканската изборителна комисия в тридневен срок от деня на постъпване на заявлението.

Регистрация на чужда държава като наблюдател

Чл. 163.

Представител на чужда държава, който има интерес да наблюдава работата на органите за провеждане на изборите, може да подаде молба от чужда държава като наблюдател до министерството на външните работи не по-късно от десет дни преди деня на гласуването.

При кандидатстване на чужда държава като наблюдател се прилага списък на нейните представители, който съдържа име, фамилия, номер на документа за пътуване, име на държавата, издала документа за пътуване и зоната на наблюдение за всеки негов представител, кандидатстващ за акредитация.

Към заявлението на чуждата държава като наблюдател се прилага списък на преводачите, ако са придружени от нейните регистрирани представители, който съдържа име, фамилия и единен граждански номер за всеки преводач, който е гражданин на Република Сърбия, т.е. име, фамилия, номер на задграничния документ и името на издаващия задграничен документ за страната за всеки регистриран преводач, който е гражданин на чужда държава, кандидатстващ за акредитация.

Молбата на чуждата държава за наблюдател и списъка на нейните представители и придружаващите ги преводачи Министерството на външните работи, с определено становище, изпраща на Републиканската изборителна комисия в тридневен срок от получаването на молбата.

Упълномощието на наблюдателя**Чл. 164.**

Наблюдател, който се е регистрирал да наблюдава работата на секционните изборителни комисии, може да бъде допуснат да наблюдава работата на всички секционни изборителни комисии на територията на дадена местна изборителна комисия.

На наблюдателя, подал заявление за наблюдение работата на секционната изборителна комисия в чужбина или работата на секционната изборителна комисия в органите за изпълнение на наказанията, може да се допусне да наблюдава работата само на секционната изборителна комисия, за която е подал заявление.

На наблюдателя, който се е регистрирал да наблюдава работата на местните изборителни комисии, може да бъде разрешено да наблюдава работата на всички местни изборителни комисии на територията на определен административен район, т.е. град Белград.

На заседанията на Републиканската изборителна комисия, на местната изборителна комисия или в изборителната секция не могат да присъстват едновременно двама представители на едно и също сдружение, регистрирано като домашен наблюдател.

Разрешения и идентификация**Чл. 165.**

Републиканската изборителна комисия издава надлежно пълномощно на заявителя, допуснат да наблюдава работата на органа за изпълнение на изборите, а на неговите представители и преводачи, които ги придружават, подходяща идентификация, в който се вписват необходимите данни от списъка към заявлението за наблюдател.

Разрешенията и идентификациите се издават в тридневен срок от датата на подаване на заявлението за наблюдател, т.е. от получаването на становище на

министерството на външните работи, ако заявлението отговаря на предвидените от закона изисквания.

Разходите за наблюдение на работата на органа за изпълнение на изборите са за сметка на кандидатстващия за наблюдател.

Позиция на наблюдателя

Чл.166.

Органът по провеждане на изборите е длъжен да допусне представителя на наблюдателя и придружаващия го преводач безпрепятствено да наблюдават всяко изборно действие.

Представителят на наблюдателя и придружаващият го преводач са длъжни на видно място да носят документа си за самоличност.

Преводачът няма право да присъства на заседанието на избирателната комисия и в избирателната секция без придружаващ го представител на наблюдателя.

Наблюдател на работата на избирателната комисия

Чл. 167.

Представителят на наблюдателя на работата на избирателната комисия е длъжен да действа в рамките на предоставените му правомощия.

Републиканската избирателна комисия може да отнеме акредитацията на представителя на наблюдателя на работата на избирателната комисия, ако той не действа в рамките на правомощията си.

Наблюдател на работата на секционната избирателна комисия

Чл. 168.

Представител на наблюдателя на работата на секционната избирателна комисия може да наблюдава работата на секционната избирателна комисия от предаването на изборните материали преди гласуването до края на предаването на изборните материали след гласуването, включително отварянето на избирателната кутия, преброяването на гласовете, определянето на резултатите от гласуването, гласуването извън избирателната секция, както и повторното гласуване в тази избирателна секция.

При повторно гласуване в избирателната секция кандидатът за наблюдател има право да смени своите представители, които наблюдават работата на секционната избирателна комисия, и ако не е имал свои представители в тази избирателна секция, може да ги регистрира, за да следи работата на секционната избирателна комисия при провеждане на повторното гласуване.

Представителят на наблюдателя на работата на секционната избирателна комисия е длъжен да действа в съответствие с правилата за поддържане на реда в избирателната секция.

Секционната избирателна комисия може да отстрани представителя на наблюдателя от избирателната секция, ако той не спазва правилата за опазване на реда в избирателната секция, ако използва мобилен телефон или друго средство за връзка и комуникация в избирателната секция и особено ако пречи на работата на секционната избирателна комисия.

Секционната изборителна комисия е длъжна незабавно да уведоми местната изборителна комисия за отстраняването на представителя-наблюдател и причините за отстраняването му, а секционната изборителна комисия в чужбина уведомява за това Републиканската изборителна комисия.

За присъствието на представители на наблюдатели на работата на секционната изборителна комисия се съставя протокол по образец, определен от Републиканската изборителна комисия, в който се съдържат данни за представителите на наблюдателите, наблюдавали работата на секционната изборителната комисия и евентуалните им забележки.

XI. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗБОРИТЕ

Чл. 169.

Средствата за дейността на органите за провеждане на изборите, изборните материали и други разходи за осигуряване на изборите се осигуряват от бюджета на Републиката.

Републиканската изборителна комисия определя таксите за работа в органите за произвеждане на изборите и други разходи за провеждане на изборите.

XII. НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Нарушаване на правилата за изборното мълчание

Чл. 170.

С глоба от 100.000 до 600.000 динара за нарушение ще бъде наказано физическо лице, което 48 часа преди деня на гласуването и в деня на гласуването до затваряне на изборителните секции публикува оценка на изборните резултати в медиите и на публични събрания, представя публично кандидатите в изборите и техните предизборни програми и приканва изборителите да гласуват или да не гласуват за определени изборителни листи.

С глоба от 50.000 до 15.000 динара за нарушение ще бъде наказано отговорно лице в медиите, което 48 часа преди деня на гласуването и в деня на гласуването до затварянето на изборителните секции публикува оценка на изборите резултати, представя публично кандидатите в изборите и предизборните им програми и кани изборителите да гласуват, т.е. не гласуват за определени изборителни листи.

С глоба от 20.000 до 50.000 динара за нарушение ще бъде наказано юридическо лице, което 48 часа преди деня на гласуването и в деня на гласуването до затваряне на изборителните секции в медиите и на публични събрания обявява оценката на изборните резултати, представя публично кандидатите в изборите и техните предизборни програми и призовава изборителите да гласуват или да не гласуват за определени изборителни листи.

С глоба от 10.000 до 40.000 динара ще бъде наказано физическо лице, което 48 часа преди деня на гласуването и в деня на гласуването до затваряне на изборителните секции в медиите и на публични събрания обявява оценката на изборните резултати, представя публично кандидатите в изборите и техните предизборни програми и призовава изборителите да гласуват или да не гласуват за определени изборителни листи.

Недоставяне на поканата за гласуване

Чл. 171.

Глоба от 20.000 до 50.000 динара ще бъде наложена за провинение на ръководителя на органа, който отговаря за информирането на избирателя за времето и мястото на гласуване, ако на избирателя навреме не връчи поканата за гласуване.

Изтъкване на предизборни агитационни материали в избирателната секция**Чл. 172.**

С глоба от 100.000 до 400.000 динара ще бъде наказана политическа партия, коалиция или друго юридическо лице, които в избирателната секция или непосредствено пред нея изпъкват символите на политическата партия, вносителя на обявената избирателна листа, както и други предизборни агитационни материали.

С глоба от 10.000 до 25.000 динара ще се накаже отговорно лице в политическа организация или друго юридическо лице, което изпъкват символите на политическата партия и подателя на обявената избирателна листа в избирателната секция или непосредствено пред избирателната секция, както и други предизборни агитационни материали.

С глоба от 10.000 до 25.000 динара за нарушението се наказва физическо лице което изпъкват символите на политическата партия и подателя на обявената избирателна листа в избирателната секция или непосредствено пред избирателната секция, както и други предизборни агитационни материали.

Възпрепятстване на участие в работата и наблюдение на работата на органите за изпълнение на изборите**Чл. 173.**

С глоба от 25.000 до 50.000 динара наказва се член на органа за изпълнение на изборите, който възпрепятства друг член да наблюдава и участва в работата на органа за изпълнение на изборите, т.е. който попречи на представител на наблюдателя да наблюдава работата на органа за изпълнение на изборите.

Нарушаване на реда в избирателната секция**Чл. 174.**

Глоба от 10.000 до 30.000 динара ще бъде наложена на лице, което наруши реда в избирателната секция.

Нарушаване на правото на представяне на подателите на обявените избирателни листи и кандидатите**Чл. 175.**

Държавната медия ще бъде глобена от 50.000 до 600.000 динара за нарушение ако в програмата си не гарантира, че всички вносители на обявените избирателни листи и кандидати от обявени избирателни листи ще бъдат представени безплатно и без дискриминация в предизборните си програми.

Глоба от 10.000 до 3.000 динара ще бъде наложена на отговорно лице в обществена медийна служба, което не гарантира, че всички податели на декларираните избирателни листи, кандидати от декларираните избирателни листи представят предизборните си програми безплатно и без дискриминация в програмата си.

ХІІІ. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Срок за приемане на единни стандарти за изборните материали

Чл. 176.

Републиканската изборителна комисия ще предпише единни стандарти за изборните материали в десетдневен срок от влизането в сила на този закон.

Срок за образование на Републиканската изборителна комисия

Чл. 177.

Републиканската изборителна комисия създава Народното събрание по реда на този закон в седемдневен срок от влизането му в сила.

Срок за образование на Надзорния съвет

Чл. 178.

Надзорния съвет създава Народното събрание по реда на този закон в седемдневен срок от влизането му в сила.

Временно увеличаване на броя на членовете в постоянния състав на органа за провеждане на изборите

Чл. 179.

Първите избори за народни представители, които ще бъдат обявени след влизането в сила на този закон, се провеждат от Републиканската изборителна комисия, чийто постоянен състав включва освен президента, 16 членове и техните заместници, които се назначават по предложение на парламентарните групи, влизат още шест членове и техните заместници, които се назначават от Народното събрание по предложение на председателя на Народното събрание в седемдневен срок от влизането в сила на този закон, като мандатът им продължава до окончателния сборен отчет за изборните резултати.

При провеждането на първите избори за народни представители, които ще бъдат обявени след влизането в сила на този закон, участват местните изборителни комисии в постоянния състав, на които освен членовете и заместниците им, определени по реда на закона за местните избори, има още един член и един заместник-член, които се назначават от Републиканската изборителна комисия по предложение на председателя на Народното събрание и мандатът им продължава до окончателния сборен отчет за резултатите от гласуването.

При провеждането на първите избори за народни представители, които ще бъдат обявени след влизането в сила на този закон, участват секционни изборителни комисии, в чийто постоянен състав освен членовете и заместниците, които се назначават по общия ред на този закон, влизат още един член и заместник-член, определени от Републиканската изборителна комисия по предложение на председателя на Народното събрание.

Правила, които престават да се прилагат**Чл. 180.**

С влизането в сила на този закон престава да се прилагат Закона за избиране на народни представители („Официален вестник на РС“, не. 35/00, 57/03 - УС, 72/03 - др. закон, 18/04, 85/05 - др. закон, 101/05 - друг закон, 104/09 - друг закон, 28/11 - УС, 36/11, 12/20 и 68/20) и Инструкциите за формата и размерите на избирателната кутия („Официален жестник вестник на РС“, не. 42/00).

Влизането в сила**Чл. 181.**

Този закон влиза в сила в деня след публикуването му в „Официалния вестник на Република Сърбия“.